

EVANGHELIE ȘI CULTURĂ

Raporturile dintre Evanghelie și cultură au trecut de-a lungul timpului prin diferite etape, conform spiritului vremurilor. Încă de la începuturile sale, creștinismul s-a confruntat cu diversele culturi ale lumii de atunci, reușind în cele din urmă să-și facă drum prin istorie, nu ca un concept trecător, ci ca unul major și hotărâtor pentru multe culturi umane.

Așa s-a ajuns ca Orientul Mijlociu și Asia mai întâi, nu mai puțin Europa să devină leagăne ale creștinismului.

Conform cu învățătura întemeietorului creștinismului, Domnul nostru Iisus Hristos, exprimată și prin cuvintele „Să nu socotiți că am venit să stric Legea sau Proorocii, n-am venit să stric, ci să împlinesc” (Matei 5,17), primii creștini au căutat să Îl propovăduiască pe Acesta ținând mai întâi cont de aspectele culturii celor de alt neam.

Este sugestiv dialogul Apostolului Pavel cu atenienii, felul în care el, pornind de la conceptul „Dumnezeului necunoscut” pe care ei nu-L știau, însă Pavel Îl cunoștea

și Îl propovăduia, a putut să exprime noua învățătură fără să lezeze, fără să provoace, chiar dacă unii l-au luat în râs. Dar au fost și dintre aceia care „alipindu-se de el, au crezut” (cf. Faptele Apostolilor cap. 17).

Să rămânem pentru moment în patria grecilor și să ne aplecăm asupra paginilor scrise de eruditul teolog român preotul profesor Ioan G. Coman. În lucrarea *Probleme de filosofie și literatură patristică* (Ed. Institutului biblic și de misiune ortodoxă, București, 1995) el studiază la un moment dat „raportul dintre literaturile greacă profană și greacă creștină” intitulat sugestiv „Între Parnas și Tabor”. „Parnasul și Taborul, spune el, sunt două puncte cardinale ale străduințelor noastre spre ideal și sfințenie: din Parnasul elenic, muzele de odinioară au făcut să se răspândească până departe neîntrecutele melodii ale celor mai alese spirite ale vechii Grecii. (...) Din Taborul creștin, Fiul lui Dumnezeu și al Mariei din Nazaret a răspândit lumina cerească a transfigurării pentru îndumnezeirea omului și universului. (...) Lumina taborică s-a întâlnit cu armonia muzelor parnasiene în anul I al erei noastre” (p. 9).

Ce a rezultat din contactul acestor două literaturi: elenă și creștină? Confruntare la început, apropiere și întrepătrundere mai apoi.

Potrivit sorților, apostolii Mântuitorului au mers să propovăduiască Evanghelia „la toate neamurile” (cf. Matei 28,19). Conflictul inițial dintre spiritul creștinismului și cultura neamurilor, a fost evident. Să ne gândim numai la perioada în care unii creștini se socoteau ai lui Apolo, alții ai lui Pavel, alții ai lui Hristos, ș.a.m.d.

A apărut atunci controversa asupra circumciderii străinilor încreștinați.

Nu putem uita zbuciumata perioadă a persecuțiilor în care principala vină a creștinilor era refuzul de a se închina zeilor.

Din toate creștinismul a ieșit biruitor în sensul că nu și-a diluat esența, dimpotrivă și-a cristalizat-o, s-a răspândit și s-a fortificat în toate laturile pământului. Prin acest fapt s-a pecetluit soarta multor etnii și popoare care au devenit creștine și s-au dezvoltat ca atare.

Fenomenul acesta, aflat în legătură cu activitatea misionară a Bisericii, poartă numele de „în-culturalizare”. Etimologic vorbind termenul desemnează inserarea unei noi valori conceptuale în moștenirea culturală a cuiva. El se poate aplica tuturor oamenilor și în general tuturor aspectelor vieții.

În creștinism termenul s-ar putea traduce prin efortul de a prelua elemente ale culturii autohtone și încercarea de a reda cât mai pe înțelesul oamenilor mesajul Evangheliei.

Ce însemnează în concret aceasta? Unul dintre ortodocșii participanți la o întâlnire teologică misionară a sesizat că la un moment african de rugăciune cei prezenți au scos tobele tradiționale și au început să cânte imnuri religioase autohtone.

Creștinismul african, spre deosebire de cel european, nu este unul specific locului, a trebuit să-și croiască drum printre tradițiile de până atunci ale localnicilor și astfel o Biserică respectabilă din punct de vedere istoric a permis prezența tobelor la slujbele proprii, ca mod al credincioșilor de a participa la actul de cult.

Până la urmă, însăși universalitatea lui Hristos presupune feluri diferite de a-L gândi, iar acestea nu le poate nimeni nega sau schimba. Astfel, unui european îi este impropriu să-L definească pe Iisus ca și „eliberator”, în sensul în care îl consideră teologia din America Latină sau în modul cu totul diferit în care îl concepe Teologia Africii.

În ce ne privește pe noi românii, raporturile dintre Evanghelie și cultură au fost firești încă din momentul formării noastre ca popor latin și creștin de obârșie răsăriteană.

După cum spunea academicianul Virgil Cândea „cultura românească, în tot ce are ea specific și major este o cultură creștină, întemeiată pe Evanghelia înțeleasă ca Scriptură sacră și mesaj. Se poate reconstitui această cultură de cel puțin șapte secole prin documente și izvoare narative”.

Astfel, „cultura creștină, evanghelică, a salvat pe români până și în epoca cea mai aspră a persecuției creștinismului în țara lor, comunismul” (Axinte Frunză, *Un modern la Athos*, introducere de acad. Virgil Cândea, Ed. Anastasia, București, 2001, p. 16).

Nu putem deci decât să fim mândri de o astfel de cultură creștină, chiar dacă la ora actuală unii europeni se cam îndepărtează de rădăcinile creștine. Dar secularizarea pune tot mai mult stăpânire pe culturile europene.

De aceea, să salvăm spiritul creștinismului, la noi în țară și în Europa. Idealurile pe care le prezintă cultura creștină pe care ne-o dorim, asupra cărora merită să ne aplecăm mai des, sunt concentrate în jurul Binelui, Adevărului și Frumosului, care vin de la Dumnezeu și au fost date odată pentru totdeauna în dar oamenilor.

BISERICA DIN BANAT SUB PRIGOANA COMUNISTĂ. CONDAMNAȚI PENTRU PUTEREA CREDINȚEI

Prof. ILEANA SILVEANU

Este greu, dar nu imposibil, să rememorezi anii de cumplită teroare parcursi între 1947-1989, care au marcat iremediabil destinul celor de vârstă a treia, pentru a scoate la iveală adevăruri ce se doresc uitate, pierdute, ascunse.

Dacă în paginile cărții *Cărășile speranței*, care au văzut lumina tiparului în nu mai puțin de XI volume, am încercat să realizeze o incursiune cât mai detaliată a epocii duplicitate în care am trăit, prezentând destine ale rezistenței anticomuniste din Banat, acum mă voi limita în a evoca nume de slujitori ai altarului care și-au purtat cu demnitate crucea, dincolo de limitele posibile ale suferinței umane.

N-am să mă refer la date biografice legate de existența fiecăruia dintre ei, prezentate de altfel în paginile volumelor amintite, ci la momente inedite petrecute fie în subsolul securității, fie dincolo de gratiile închisorii, în anii de reclusiune oferiți cu dărnicie de instanța Tribunalului Militar. Durerile și umilințele la care au fost supuși n-au fost doar ale lor, ci și ale familiilor lor.

Evocând evenimentele de odinioară și pe cei ce le-au fost victime nevinovate îmi revin cu obstinație în memorie, cuvintele rostite la Casa Albă de J.F. Kennedy: „Iartă-ți dușmanii, dar nu uita niciodată numele lor.” Născut creștin, Biserica a fost un factor determinant în dezvoltarea poporului român.

Obligați să ne apărăm libertatea, demnitatea, credința și nu în ultimul rând, bucata de pământ, am cerut de-a lungul timpului ajutorul Divinității, și l-am avut. Mulțumirile aduse Celui de Sus s-au materializat prin ridicarea de biserici și mănăstiri devenite pe parcurs adevărate lăcașuri de cultură. Primii știutori de carte vor fi călugării. Noi n-am avut, asemenea Occidentului, pictori sau sculptori decât abia spre sfârșitul secolului al XIX-lea, dar am avut meșteri iconari de certă valoare. Sunt binecunoscute versurile: „...ș-avea o fată, fata lui / icoană-ntr-un altar s-o pui / la închinat” (G. Coșbuc – *Nunta Zamfirei*).

Primele tiparnițe sunt plasate, de asemenea, pe lângă mănăstiri. Lăcașul sfânt a fost cel care a susținut lupta binelui contra răului, a luminii contra întunericului.

Elita satelor era formată din preot, învățător și către a doua jumătate a secolului al XIX-lea și de notar. După anul 1947, cei ce se cățăraseră în vârful ierarhiei sociale au început campania de denigrare a purtătorilor de odăjdii. Dacă la început au făcut-o cu puțină discreție, treptat, treptat și-au dat arama pe față. De când se știe el,

românul și-a început ziua făcându-și semnul crucii și apoi murmurând o rugămintă scurtă ce o finaliza cu *Doamne ajută!*

Pentru a-și consolida puterea, partidul unic i-a urmărit cu atenție pe cei ce frecventau biserica, luând treptat măsuri contra lor. Tinerii care doreau să urmeze cursurile facultății de teologie erau obligați să motiveze dorința lor și-n același timp se căuta să-i convingă să renunțe.

Prin Constituție, Biserica era apărată de lege. Una se afirma însă și alta era realitatea. Cei care aveau funcții în U.T.C. sau în P.M.R. nu s-ar fi putut căsătorii religioși la biserică, decât cu mare discreție sau în familie. Taina botezului avea loc de asemenea cât mai departe de ochii indiscreți. Studiul religiei a fost înlăturat din școli.

Pentru a putea respecta ordinea desfășurării faptelor voi aminti ziua de duminică 26 iulie 1914, dată la care s-a declarat începerea primului război mondial. Ce a gândit, ce a simțit părintele Coriolan Iosif Buracu în clipa când reprezentanții puterii austro-ungare l-au ridicat din altarul bisericii din Mehadia, fără să i se permită să dezbrace odăjdiile. Era prima arestare. Conducătorul la Orșova, i se va schimba itinerarul și va poposi la Caransebeș fiind locatarul închisorii pentru o lună de zile.

Ca reprezentant al P.N.T.-ului, Coriolan I. Buracu – protopop militar, pensionar – va supraveghea un centru de vot de la Breaza. Manifestându-și bucuria că P.N.T.-ul a câștigat în alegeri, este crunt bătut de reprezentantul F.N.D. și de militarii din subordinea acestuia.

Pentru a evita pericolul unei arestări, se refugiază în Banatul natal, dar nu se duce de la început la Prigor, ci la părintele Suta Tiberiu din Lăpușnicu Mare, un prieten bun. Intrat deja în vizorul securității, părintele Suta Tiberiu va fi arestat a treia zi de Paști 1948 și condus la sediul securității din Oravița. Timpul se scurge nemilos de încet și anchetatorii nu-l bagă în seamă. Preotul Sura Tiberiu declară greva foamei. Adus în grabă mare la Timișoara, va fi locatarul arestului 1 al securității de aici. Fără a fi anchetat, fără a trece prin instanță, este trimis direct la Aiud, de aici la Ocnele Mari, pentru ca în final să ajungă la Poarta Albă.

A știut să suporte munca epuizantă la care a fost supus, dar n-a uitat o clipă că este slujitorul Domnului. A găsit o vorbă de încurajare față de cei cu care a împărțit calvarul. În noiembrie 1953 va fi eliberat dar cu precizarea: „să fie atent supravegheat”.

Să revenim la părintele protopop Coriolan I. Buracu. Va fi, de asemenea, arestat în cursul anului 1948 și ală-

turat unui grup de 33 persoane. Dosarul cu nr.109/1949 are nu mai puțin de 32 de volume. Incapabili să-i atribuie o vină, va fi totuși condamnat conform Sentinței cu nr.1092/1949 la un an închisoare.

Considerat foarte periculos, avea o cultură deosebită, ținea predici care impresionau, n-a fost lăsat să se bucure prea mult de libertate și în baza Ordinului D.G.S.S. nr.8/24/08-04 din 1952 este din nou arestat și condamnat administrativ - arestatul nu trece prin instanță. Condamnarea venea direct de la București pentru securitate. Încasase 16 luni. Pedepsa o va executa la canal, unde era nevoie stringentă de muncă.

Să rămânem legați de anul 1948. Î.P.S. Sa, dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, va fi arestat la Caransebeș, la începutul lunii septembrie 1948. Adus în grabă la Lugoj, va avea prilejul să-l cunoască pe maiorul Kling, dar nu va rămâne, căci Timișoara îl aștepta nerăbdătoare să-l instaleze în arestul 2, într-o celulă dotată doar cu un prici. Pentru început a fost deposedat de șireturile de la pantofi și de cureaua de la pantaloni. Pofțit la interogator la maiorul Moiş Aurel, i-a fost dat să audă înșuruirea sfinților și „să fie tratat cu pumni și picioare” fiindcă ascunde adevărul. Adevărul dorit de anchetator. A avut prilejul să cunoască umilința, frigul și foamea, dar le-a biruit pe toate prin puterea rugăciunii. Va fi eliberat spre sfârșitul lunii decembrie 1948. A știut ca nimeni să înțeleagă valoarea spirituală a unui „om” adevărat.

Pagina 155 a volumului 2 ce formează Dosarul cu nr. 68/1948 prezintă un tabel cu persoanele arestate care aveau legătură cu Doran Nicolae, realizat la data de 20 decembrie 1948. Lista începe cu preotul Lupinca Ioan, zis Fomia, paroh în comuna Greoni. Sunt ridicate de acasă, odată cu preotul, fiica Lupinca Eleonora, mama preotului Lupinca Floarea și soacra Susnea Maria. Cât timp au fost reținute în subsolul securității, nu s-a aflat. Prin sentința dată în 8 august 1949 cu nr.1305, condamnarea parohului va fi de doi ani închisoare. Îi va executa muncind din greu, dar fără să-și piardă credința.

Biserica era recunoscută prin lege, dar slujitorii ei erau în permanentă supraveghere. Referindu-mă doar la pre-

oții din Banat pe care am avut prilejul să-i cunosc, în special din filele adunate în dosarele de anchetă, am înțeles că au însemnat, dincolo de gratii, oaza de spiritualitate într-un uriaș deșert al suferinței.

Dosarul cu nr.18/1949 îl are ca protagonist pe părințele Rațeg Iosif din comuna Verendin care va fi arestat la 1 februarie 1949. Ambuscadele care avuseseră loc între cei grupați în munți și forțele securității debutaseră încă din 1948.

Să nu uităm procesul din iunie 1949, prima condamnare la moarte (pe țară) urmată de execuția de la Pădurea Verde din 16 iulie 1949. Sentința dată în 22 noiembrie 1949 cu nr.1810, îl va condamna la 8 ani de temniță grea. I se vor pune imediat lanțurile la picioare. Bogat în arestări, anul 1949 îl va avea printre musafirii securității și pe părintele Nicolici Alexandru din Teregova, încă din 5 martie 1949. după ce va trece prin anchete inumane, va fi deferit justiției și la data de 25 ianuarie va fi condamnat la 15 ani de temniță grea. Sentința motiva: „crimă de uneltire contra orânduirii sociale”.

Adevărul era altul. Rugat de cel ce conducea Organizația Național Creștină de Luptă contra Comunismului, col. Uță Ioan, să preia jurământul celor ce se alăturaseră organizației, părintele o va face. Unii dintre cei ce-au depus jurământul s-au spovedit și s-au cuminecat înainte. Aceasta a constituit *crima* de care se făcuse vinovat iar părintele, considerat printre autorii morali ai organizației, ba chiar un exemplu negativ, sugerându-se să fie condamnat la moarte.

N-ar trebui să uităm că trăiam în secolul XX, că omul era considerat cel mai de preț capital, iar Biserica apărată de lege. Și totuși i se vor pune de îndată lanțurile la picioare și-și va începe periplu după ce a trecut prin Caransebeș, apoi Timișoara, se va îndrepta spre Aiud, Gherla, Cavnic (lucrând la minele de plumb).

Ce dorea securitatea să afle de la preoții arestați:

- ce spuneau oamenii la spovedanii și de ce se spovedeau?
- ce discutau oamenii între ei și de ce apelau la preot?
- de unde aveau oamenii arme și muniții, unde erau ascunse?
- ce legături aveau cu străinătatea?

Niciunul din preoții arestați nu s-au lăsat convinși, nici de promisiunile mincinoase, nici de torturile la care au fost supuși, ca să încredințeze măcar un cuvânt din ceea ce li se spusese la spovedanii. Din paginile prăfuite ale dosarelor se desprind chipuri demne, adevărați martiri ai credinței.

Securitatea a avut un urât obicei: acela de a aresta oamenii și de a-i uita pe aceștia la subsol lungi perioade timp. Contribuiau în felul acesta la distrugerea psihică a individului.

Deși ridicat de acasă în noaptea de 17 iunie 1948, diaconul Adam Andrei, din Caransebeș, își va vedea

anchetatorul la față pentru prima dată la 26 iunie 1952. Interesantă este caracterizarea pe care i-o face anchetatorul, sublocotenent de securitate, Ștefi Aurel: „inteligent, vorbește frumos, pare sincer în anchetă”. Ce i se reproșă? Că făcuse parte din frățiile de cruce, că nu renunțase la vederile legionare și-și păstrase legăturile cu Filon Verca, Roi Mose, ing. Roman Teodor și Bălănescu Nicolae (condamnat deja la 25 ani M.S.). Judecat în 17 ianuarie 1953 va fi condamnat la 7 ani închisoare. I se admite recursul, i se reduce pedeapsa la 4 ani închisoare și este trimis la Căvnic să ispășească. Va fi eliberat în decembrie 1953 după ce depășise cu mult termenul. Nimeni nu i-a cerut scuze!

Evenimentele care avuseseră loc în Ungaria în 1956 au avut un puternic ecou și la noi în țară iar securitatea a intrat în alertă. Arestările curg și normal se iau măsuri contra celor ce slujeau în Biserică. Astfel, în noaptea de 4 septembrie 1958 este arestat preotul Dobromirescu Traian din Caransebeș. Zadarnic va nega în numeroase anchete acuzele ce i se aduc, în final „de bună voie și mai ales nesilit de nimeni” (formula clasică folosită la final de interogator) pentru că nu mai suporta tortura fizică, va accepta că „a fost simpatizant al frățiilor de cruce și că a vorbit contra regimului”. Condamnat la 8 ani închisoare i se vor pune lanțurile la picioare și va colinda închisorile de la Arad, Gherla, formațiunea 0957 de la Canal. Foarte bolnav va fi adus la Aiud cu mențiunea „va fi supravegheat permanent”. Lui i se va alătura protopopul Suru Isaia tot din Caransebeș. Când lucrătorii de securitate s-au apucat să facă percheziția (după obicei) au fost impresionați de biblioteca părintelui „în care un loc însemnat îl avea cartea religioasă”. Deși suferind de diabet, insulino- depen-

dent, nimeni nu va ține cont și protopopul Suru Isaia este trimis dincolo de grății pentru o perioadă de 8 ani închisoare. Deși foarte bolnav și de TBC și de icter, va suporta totul murmurând adesea asemenea lui Iov: „Domnul a dat, Domnul a luat, fie Numele Lui binecuvântat”. Rugăciunea a fost arma nevăzută și cu ajutorul ei au învins.

Când era respectat de consăteni, căutat pentru un sfat sau pentru o încurajare, pentru o părere legată de muncile agricole, „informația” se găsea și instituția de distrugere a omului acționa cu grabire. Măinile harnice ale bănățenilor au contribuit la îmbogățirea frumuseților naturale și s-au opus colectivizării, în speranța că vin americanii. Cereau adesea opinia preotului și-i ascultau cuvântul la spovedanie, la predică sau la orice întâlnire sau petrecere. Fiu de preot, Nemoian Olimp Traian urmează cariera tatălui dovedindu-se demn urmaș al acestuia. Iubit și apreciat de sătenii din Petnic, va fi mutat la Zăguzeni, slujind însă la Ruginoasa. Arestat în octombrie 1959 este alăturat unui grup de șapte persoane și deferit instanței la 5 aprilie 1960. Va fi condamnat la 6 ani închisoare. Toată perioada detenției a petrecut-o la Aiud. În acest răstimp a știut să-și încurajeze colegii de celulă și de atelier, i-a învățat rugăciuni și a suportat cu stoicism și zilele de izolare fiindcă s-a bucurat din plin și de pedepse (doar era preot).

Arestat în 19 iulie 1958 de la domiciliul său din comuna Secusigiu, preotul Șipețean Gheorghe va fi acuzat că a fost legionar. După ce a fost tratat din plin cu „blândețea caracteristică anchetelor”, fără a-l face să recunoască din acuzele aduse, este trimis în judecată și conform sentinței nr. 345/9 septembrie 1958 va fi con-

damnat la 10 ani închisoare. Va face recurs, dar nu i se va admite.

Fiindcă avusese ghinionul să-l cunoască și culmea să-l mai și aprecieze pe ziaristul Zaharia Marineasa, preotul Ciucur Pavel din Plugova este ridicat de acasă „pentru o scurtă declarație” în septembrie 1948. Condamnat la un an și șase luni închisoare prin sentința nr.1737/1949, nemulțumește securitatea care-i adaugă, prin Decizia nr. 52 din 1 martie 1951 administrativ, încă șase luni. Le va efectua începând cu data de 7 aprilie 1951 până la 7 octombrie 1951 „repartizat la muncă grea”.

Acuzat că-n predicile ținute în biserică, în cursul anului 1956, a elogiât evenimentele din Ungaria, va fi adus la securitate în noaptea de 15 octombrie 1959 și tratat din plin cu deosebită duritate pentru a fi „sincer” în tot ceea ce are de spus. Instanța respectă indicațiile securității și-l trimite dincolo de gratii pentru 5 ani închisoare, la data de 4 mai 1960. Nu i se admite recursul și calvarul începe cu adausurile oferite încă de la Timișoara. Va fi pedepsit cu „neagra” fiindcă n-a respectat ordinele și regulamentele și a doua oară fiindcă s-au găsit la percheziția din celulă, obiecte nepermise. Întreaga pedeapsă a traversat-o la Aiud. Nici un regim politic, și cu atât mai puțin cel comunist, n-a făcut excepție de la a oferi falsa imagine prezentată lumii, în timp ce în spatele ei s-au folosit cele mai cumplite metode de distrugere a celor ce-au încercat să se opună acestei dictaturi.

Slujitorul altarului, Blidaru Dimitrie, va fi ridicat de la domiciliu în noaptea de 31 martie 1958. Percheziția atent săvârșită în noaptea arestării a scos la iveală portrete ale regilor, foștilor miniștri, ziarul *Porunca vremii*, un calendar Oastea Domnului și o hartă „România mutilată”. Fusese ridicat fiindcă a avut îndrăzneala să se adreseze în scris Ministerului Învățământului, Ministerului Culturii și Comitetului Central, dar fără să semneze scrisorile. În cele aproximativ 10 scrisori cerea: reintroducerea studiului religiei în școli; vacanța de primăvară a elevilor să fie între Florii și Duminica Tomii; să se respecte sărbătorile religioase. La 12 iunie 1958, prin Sentința nr.180 va fi condamnat la 9 ani închisoare pentru delictul de „nelitire contra ordinii sociale”. Se va plimba cu vagonul dubă de la Timișoara, Arad, Văcărești, Periprava, Gherla, având permanent notat pe foaia de transport „foarte periculos”. Se va bucura de libertate în 1964, datorită grațierii generale acordată de Ceaușescu.

„Cred că am bătut recordul transferărilor prin câte parohii am trecut” afirma preotul Magheți Benone Lazăr, dar n-am rămas fără pâine. Arestat în noaptea de 6 septembrie 1959, abia la securitate află că va fi alăturat unui grup de 23 de persoane fiindcă nu-și denunțase mama (deja arestată și condamnată), fiindcă era legionar, fiindcă avusese numeroase contacte cu cei din rezistență. Pedepsele celor din grup au variat între 15 și 25 de ani temniță grea Părintele Magheți Benone Lazăr va

primi 15 ani temniță grea și va avea prilejul să ajungă și la Luciu Giurgeni, de unde se va elibera în anul 1964. Atent supravegheat de securitate a fost mereu mutat. Nu i se cerea mult – doar să devină informator! Și n-a devenit.

Supus unor interogatorii lungi și deosebit de dure-roase fiindcă ar fi fost legionar, părintele Joja Sinesie va fi ridicat de la locuința sa din Arad, la 5 ianuarie 1949. Minte luminată, preocupat în special de studiile teologice, știind să se folosească de cuvânt pentru a ajunge la sufletele drept credincioșilor va avea de înfruntat chinuri fizice inimaginabile ca și torturi psihice. Abia la 10 octombrie 1949 se notează că „a fost sincer”. Judecat la Timișoara, va fi încadrat într-un grup de 25 de alți deținuți. Prin sentința ce se va da între 6-22 decembrie 1949 cu nr. 1800, va fi condamnat la 12 ani temniță grea. De cum părăsește sala de judecată, i se vor pune lanțuri la picioare. Fiindcă se făcea economie la lanțuri, unul lega doi. Mersul era îngreunat fiindcă unul avea prins piciorul stând iar celălalt, dreptul. Profesorul Atanasie Berzescu din Lugoj, îi va fi tovarăș de lanț. Și-l amintește cu multă duioșie. „Era blând și bun, înzestrat cu multă dragoste și credință în Dumnezeu. Privirile lui m-au încurajat mereu.” Își va găsi sfârșitul în închisoarea de la Văcărești în noaptea de 2/3 august 1958. Conducerea închisorii a declarat că s-a sinucis. (Un preot nu se sinucide!). Adevărul va ieși la iveală cândva!

Prima mănăstire ortodoxă din țară, atestată încă din secolul al XII-lea, slujită de atunci doar de călugări, este situată nu prea departe de Arad, Hodoș Bodrog.

În noaptea de 22 aprilie 1959 liniștea sfântului locaș va fi tulburată de prezența unui număr de șapte lucrători de la securitate, veniți nu ca să se închine, ci ca să-i aresteze pe doi dintre călugări, Volănescu Ioan zis Iov, și pe Lupei Ioan pentru că au crezut în forța Divină și au încercat, prin puterile lor, să aline suferințele psihice și fizice ale celor care au apelat la ei. În aceeași noapte, 22 aprilie 1959, probabil aceiași lucrători de securitate vor tulbura și liniștea mănăstirii de la Gai (Arad) invitând-o în maniera caracteristică pe mica stareță Codău Ecaterina zisă Patricia. În subsolul securității de pe B-dul Loga 38-42, grupul își mărește efectivul la 7. Deși mărunță de statură, maica Patricia a reușit să facă față amenințărilor. Considerată „deosebit de periculoasă” va fi condamnată la 15 ani muncă silnică, asemenea lui Volănescu Ioan zis Iov, iar Lupei Ioan zis Irineu va primi doar 6 ani închisoare.

Chiar dacă n-am reușit să le studiez dosarele, nu-i pot lăsa deoparte pe alți slujitori ai altarului a căror atitudine a impus dincolo de gratii prin ținuta lor, prin comportarea lor și mai ales prin sprijinul acordat celor în suferință ca și ei. Părintele Caceu Cornel își ispășea deja pedeapsa hărăzită de justiție de 25 de ani temniță grea la Aiud, în 1959. Preoții Felea Ilarion, Tudor Damian și Mureșan Florea i se vor alătura.

ȘAPTE ANI DE LA TRECEREA LA CELE VEȘNICE A PATRIARHULUI TEOCTIST ARĂPAȘU (1986-2007)

Dr. STELIAN GOMBOȘ

Dacă ar fi totuși, să mă bucur de ceva anume în aceste zile, vremuri și momente de reculegere și reflecție, este faptul că iată, de două milenii încoace, adică de la întemeierea credinței creștine, suntem capabili să ne cinstim și să ne omagiem eroii istoriei sau martirii credinței precum și personalitățile marcante, universale și naționale, care au amprentat istoria, veacurile și locurile cu activitatea, cu viața și cu învățăturile ori scrierile lor mult folosite!... Acum, în aceste vremuri am fost părtașii trecerii la cele veșnice a *P.F. Părinte Teoctist – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române* - mare cunoscător și mărturisitor al istoriei bimilenare românești, totodată apologet al dreptei credințe creștine, care și-a purtat cu toată demnitatea și încrederea în Dumnezeu crucea vieții și a slujirii Bisericii lui Iisus Hristos, vreme de foarte mulți ani!... De aceea, pentru noi, începând cu anul 2007, ziua de de 30 iulie, va comemora totdeauna, acest eveniment închinat despărțirii doar vremelnice și numai pământești de cel de-al cincilea Întâistătător al Bisericii noastre strămoșești – naționale, Părintele duhovnicesc al Țării Românești a sfârșitului de veac XX și începutului celui de-al XXI – lea, ierarhul, slujitorul și monahul

Teoctist, originar din Moldova lui Ștefan cel Mare și Sfânt și din patria lucefărului Mihai Eminescu!...

Drept urmare, în iureșul acestor zile, la împlinirea a șapte ani de la moartea și înmormântarea sa, mi-am adus aminte de viața, opera și activitatea covârșitoare și debordantă a Preafericitului Părinte Patriarh Teoctist, a cărui plecare dintre noi, neașteptată și mai ales nedorită, o regretăm cu toții!... De ce acest lucru, pentru că odată cu plecarea sa dintre noi am senzația că se încheie o epocă, o generație și o pleiadă formidabilă de slujitori ai altarului străbun; și îndeosebi fiindcă îi regretăm calitățile sale, personalitatea lui remarcabilă și admirabilă, abilitățile sale foarte competente în disciplina teologică și în spiritualitatea tradițională și autentic – mărturisitoare a Părinților Bisericii, pe care ni le-a cultivat nouă în orice loc și în orice timp, cu atâta dăruire, dragoste și abnegație!... El este și va rămâne în continuare, în con-

știința discipolilor, profilul teologului, a cărturarului și a omului de cultură cu deschidere spre universal, spre consistență și acribie științifică, transmisă nouă cu foarte multă rigoare, acuitate și exactitate!... Cu vaste și avizate cunoștințe în cele mai diverse discipline culturale, istorice și teologice, Părintele Patriarh Teoctist inspira tuturor foarte multă seriozitate, sinceritate, mult discernământ și foarte multă blândețe, noblețe și cuminenie spirituală, transpunându-ne întotdeauna, într-o stare de confort sufletească și de bucurie duhovnicească!... Tocmai din această cauză era foarte apreciat, foarte admirat de foarte multă lume, bucurându-se de o popularitate ieșită din comun, drept pentru care mai era probabil, și invitat!... El, Arhipăstorul cu chipul veșnic luminos, a fost

întotdeauna, consecvent probității sale intelectuale, morale și sufletești!... Pentru acest fapt a fost foarte solicitat, fiind implicat în foarte multe acțiuni și activități, în diferite comisii bisericești, teologice, culturale și academice, din cadrul diferitelor instituții și universități românești ori străine, și aceasta pentru că metodele și normele sale de lucru, de evaluare și cercetare erau cu adevărat științifice, actuale și foarte eficiente!... Mai

remarcăm faptul că a fost mult iubit de toată lumea, de toate vârstele și categoriile sociale, intelectuale ori culturale: tineri, elevi-seminariști, studenți-teologi, preoți, călugări și credincioși, ajutându-i pe foarte mulți dintre ei prin recomandările și sfaturile pe care le-a dat fiecăruia în parte, ori de câte ori a fost solicitat!...

Colaborator apropiat și sfetnic luminat al multor profesori și ierarhi – fiindcă cei mai mulți dintre ei îi datorează ascendența și evoluția, atât spirituală cât și socială ori profesională; îndrumător a multor studenți și doctoranzi, păstor duhovnicesc a atâtor generații de preoți și călugări, membru a foarte multe organisme de specialitate din țară și de peste hotare, am observat cum, la înmormântarea sa l-au plâns și l-au regretat cu toții, fiind conștienți de marea pierdere ce li s-a pricinuit!...

Cu alte cuvinte, noi creștinii ortodocși români și nu numai, am petrecut vineri 3 august anul 2007, în Cate-

drala Patriarhală din București – acolo (de) unde și-a desfășurat activitatea pastoral – misionară și culturală, și unde vor aștepta osemintele sale pământești până la obșteasca înviere - alături de alți trei mari înaintași, Patriarhi ai României - pe unul dintre cei mai mari cărturari, teologi, ierarhi și ctitori de cuget, spiritualitate și simțire românească al veacului nostru, cu o largă deschidere și recunoaștere internațională!...

Spicuind doar fragmente și frânturi din impresiile și sentimentele de fiască recunoștință și prețuire, ce-mi copleșesc mintea și inima în aceste momente, m-am dus cu gândul la slujba înmormântării acestui mare ierarh, teolog și cărturar al Bisericii noastre Românești, promotor și apărător al valorilor culturii și spiritualității noastre, totodată și a ecumenismului celui adevărat, promovat atât în țară cât și dincolo de granițele ei... și mă uitam cum au participat toți membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întâistătătorii și reprezentanții celorlalte Biserici Ortodoxe surori, în frunte cu Sanctitatea Sa Bartolomeu I – Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, care a fost în ultimii ani de foarte multe ori în România și care l-a iubit și prețuit pe Părintele Patriarh Teoctist într-un mod cu totul special; conducătorii și reprezentanții celorlalte culte și confesiuni din România precum și din străinătate, în frunte cu delegația special sosită de la Vatican; apoi conducătorii politici și militari ai țării, în frunte cu președintele și cu primul-ministru – care a decretat ziua prohodirii sale drept zi de doliu național, după cum de altfel a (și) meritat!... Așadar, toți aceștia au venit să-l prohodească, alături de marea mulțime de credincioși veniți din toată țara cu trenul ori cu mașinile sau cu autocarele, de asemenea foarte mulți oameni de știință și de cultură, studenți, cunoscuți ori apropiați și foarte mulți alții, încât a fost un ocean de oameni, o mulțime imensă, de-a dreptul covârșitoare și impresionantă... Toți aceștia au dorit să fie martori și părtași la acest eveniment și moment istoric unic în felul său, înălțător și crucial în viața Bisericii noastre!...

Drept urmare, în acele zile, am constatat cu bucurie și cu mult optimism că poporul nostru dreptcredincios, dimpreună cu slujitorii sfintelor altare din toată țara și din străinătate, în dangătul clopotelor și în rostirea pioasă a sfintelor slujbe de pomenire, au știut în urmă cu trei ani, să-și conducă și să-și cinstească Păstorul lor spiritual, care le-a purtat grija celor sufletești, în toate ținuturile țării (și în diaspora românească) – în diferitele ascultări și trepte ierarhice pe care le-a parcurs în atâția zeci de ani, iar în cea de Patriarh timp de peste douăzeci de ani, în vremuri și în condiții nu întotdeauna ușoare, ba dimpotrivă, foarte vitrege, care l-au marcat și pe care le-a evocat și regretat cu toată sinceritatea și convingerea!... Am mai observat faptul, pe parcursul acelor zile, că acest eveniment a fost foarte mediatizat și a meritat acest lucru cu prisosință, căci a trecut la cele veșnice

Blândul Păstor Duhovnicesc al Bisericii noastre străbune și a poporului nostru românesc, majoritar ortodox!... Am văzut, în tot acel răstimp, foarte multă lume, și clericală și laică, plângându-l pe părintele lor, simțindu-se de acum încolo părăsiți și văduviți, dar convingși că Arhiepiscopul Teoctist a plecat să se întâlnească cu Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos – Arhiepiscopul Cel Veșnic – pe Care L-a slujit cu atâta dragoste și devotament întreaga sa viață!... Mai spun încă odată, că am fost foarte impresionat de liniștea și starea de reculegere în care s-a desfășurat întreaga slujbă și îndeosebi, momentul procesiunii și al punerii sale în mormântul anume pregătit, unde va fi de acum încolo alături de predecesorii săi: Miron, Nicodim și Iustin – vrednicii Patriarhi pe scaunul istoric și duhovnicesc al Țării noastre Românești!... Am mai remarcat că lumea conștientizează adevărul și realitatea că nu va putea fi elaborată istoria contemporană a Bisericii Ortodoxe Române și a țării noastre, fără cel de-al cincilea Patriarh al României; din motivul că scriitorul, cărturarul, monahul, teologul și arhiepiscopul Teoctist este o adevărată piatră de hotar pentru cultura și spiritualitatea bisericii și a poporului nostru!...

În încheiere vin să întreb, cu multă nădejde și încredere în Providența Divină, ce va urma după toate acestea, care va fi mersul și evoluția Bisericii în viitor, deoarece iată, ea se confruntă cu o mulțime de probleme și de crize, tot mai acute pe zi ce trece, multe dintre ele generate din exteriorul și în interiorul acesteia!... Luciditatea, spiritul său de echipă, respectul față de colaboratori, dreapta lui socoteală precum și diplomația sa ar fi fost de mare folos în continuare, dar am convingerea că felul său de a fi și mai ales, de a vedea și de a trata lucrurile va fi moștenit de către mulți dintre ucenicii și colaboratorii săi, în frunte cu succesorul său, avându-l astfel între noi și mai cu seamă întru noi, fapt pentru care mă rog ca Dumnezeu să-i răsplătească toată osteneala și dăruirea de care a fost în stare. Sunt convins că nu va fi repede uitat, deși de multe ori suferim de această maladie – a amneziei și a nerecunoștinței, fiindcă aportul său a fost cu adevărat grăitor și elocvent, marcant și determinant, din care motiv sunt ferm convins că se va face foarte des trimitere și referire la el, așa încât, după cum am pomenit și mai sus, Patriarhul Teoctist al Bisericii noastre strămoșești - naționale și al neamului nostru românesc, este ca un far ce luminează și va lumina foarte mult timp (și) de acum încolo, deși probabil sunt și dintr-aceia care ar dori să se stingă ori să fie stins!...

Prin urmare, nădăjduiesc că vom ști și pe mai departe să ne cinstim înaintașii așa cum se cuvine, cu toate că în aceste vremuri, prețuim mai mult pe alții de oriunde și de aiurea, căci ni se par a fi mai exotici, mai spectaculoși, mai senzaționali!... Și totuși, suntem încredințați de faptul că ce este nobil rămâne iar ce este ieftin, apune; căci „noi locului ne ținem, cum am fost așa rămânem”!

HOBÎȚA GRĂDIȘTE.

FILE DE MONOGRAFIE ȘI DE ETNOGRAFIE

Preot dr. ADRIAN CAREBIA

„Satul Hobița Grădiște, aparținător comunei Sarmizegetusa, este situat în partea sudică a județului Hunedoara și face parte din rândul acelor așezări „mai puțin cunoscute, uneori tănuite prin locuri greu accesibile, adăpostite sub paza unor copaci seculari”; despre care nu există foarte multe date, informații, mărturii ori dovezi arheologice.

Neavând informații istorice exacte, presupunem că „hobenii” au părăsit străvechea așezare de lângă „Podul Roșu” din cauza deselor năvăliri ale unor popoare străine și s-au așezat într-o zonă izolată, mai lângă pădure, la poalele ultimelor ramificații ale munților Țarcu, unde au pus bazele actualei localități. Așezat în partea de vest a Țării Hațegului, este situat la 1 km sud de ruinele vechii capitale a Daciei romane, Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa, satul se învecinează la est cu Clopotiva (2,7 km), la sud cu munții Țarcu (1 km), la vest cu satul Păucinești (2,8 km) și la nord cu comuna Sarmizegetusa (1 km), de care aparține administrativ.

În ceea ce privește relieful, caracteristica principală a acestuia este varietatea, întreaga zonă fiind de deal și de munte. Vatra satului face parte din depresiunea Țării Hațegului și are aspectul unui mic platou.

Potrivit informațiilor oferite de câțiva săteni vârstnici, în anii 1977-1979, primul lăcaș de cult al satului a fost din lemn și era situat în străvechea vatră a satului „Hobița Mică”, dincolo de pârâul numit „Balta”, apa care se desparte din Valea Hobiței, sau Râușor, la Gura Râului. În jurul acestuia se găsea cimitirul sau progadia, cum se și spune în graiul local, ale cărui urme pot fi văzute și azi...” (Pr. dr. Ionel Popescu).

Primăria Sarmizegetusa
Consiliul Local

și

Parohia Ortodoxă Română
Păucinești

vă invită
la prezentarea lucrării

**„HOBÎȚA-GRĂDIȘTE
file de monografie și de etnografie”,**
de preot Ionel POPESCU,

DUMINICĂ, 18 august 2013, ora 18⁰⁰
la Căminul Cultural din Sarmizegetusa.

Programul manifestării include
concertul extraordinar
al cvartetului „FURIANT”,
format din tinerii muzicieni
Vlad Popescu (România),
Stefano Mesaglio (Italia),
Nika Svark și Gregor Hrabar (Slovenia).

Vă așteptăm cu drag!
Intrarea liberă!

A trecut aproape un an de când, la sfârșitul lunii august 2013 în sala de conferințe a căminului cultural al localității Sarmizegetusa, județul Hunedoara unde a avut loc lansarea Monografiei localității Hobița-Grădiște (Editura Cosmopolitanart, Timișoara, 2013, 170 pp.), născută sub pana preotului, profesorului și doctorului în

istorie Ionel Popescu, vicar-eparhial la Arhiepiscopia Timișoarei.

Volumul reprezintă o incursiune detaliată în istoria, cultura și spiritualitatea unui minunat colț de rai hunedorean, pe care autorul, cu migală și competență, le recuperează și le revalorifică, detaliind fresca vieții acestei comunități.

După cum bine se știe, elaborarea unei cărți monografice nu este un lucru ușor (iar în cazul de față, cu atât mai mult cu cât până în prezent nu a fost scris niciun

articol sau studiu referitor la această localitate, după cum recunoaște însuși autorul, p.10).

Ea presupune o muncă imensă și intensă fiind, ca și în cazul lucrării de față, rezultatul unor cercetări științifice îndelungate și anevoioase, începând de la vestigiile arheologice, de la cultura materială și spirituală romană, până la evenimentele contemporane.

Autorul reunește în cuprinsul acestei lucrări izvoare istoriografice și de arhivă privitoare la trecutul acestei vechi localități din dorința de a salva, dar și de a pune în valoare pentru posteritate ceea ce a mai rămas din bogatul tezaur spiritual și etnografic al localității natale Hobița-Grădiște. Această preocupare a autorului este reliefată și în *Cuvântul de binecuvântare* pe care Preasfințitul Gurie Georgiu Episcopul Devei și Hunedoarei l-a alcătuit în introducerea volumului, arătând că istoriografia noastră românească s-a îmbogățit cu această nouă și cuprinzătoare monografie (p. 6).

Dealtfel și Preasfințitul Daniil Stoenescu, Episcop locțiitor al Daciei Felix, pe baza unei colegialități și prietenii duhovnicești din anii studiilor teologice cu autorul, semnează un *Cuvânt de la suflet la suflet*, arătând că reușita acestei frumoase și necesare monografii i-ar putea fi *Poarta Sărutului vremelnice înspre veșnicie a autorului cu Hobița vetrei strămoșești* (p.7).

În ceea ce privește cuprinsul, volumul se prezintă sub forma a 23 de capitole inclusiv anexe, imagini și bibliografie, din care remarcăm cadrul natural-geografic al localității, toponimele existente, istoricul obștii satești și al vieții bisericești, evoluția învățământului, ocupația locuitorilor, iar în încheiere bogata zestre a tradițiilor locale, câteva capitole descriind portul popular, dar și cele mai importante sărbători creștinești, nu mai puțin datinile și obiceiurile străvechi cum sunt nunta și colindatul. De altfel, la final în cadrul anexei autorul a cules câteva colinde, precum și creații locale legate de ceremonia nunții și a înmormântării, deosebit de interesante și de folos cercetătorilor, folcloriștilor și etnografilor, dar și celor interesați de tradiția autentică sătească.

În ceea ce privește grafica pe care o realizează chiar autorul, bine intercalată în text ilustrează momentele relevante ale istoriei localității.

Meritul său constă în păstrarea parfumului local al limbii vorbite, a investigațiilor cercetării și a sădirii speranței de viață, hobiștenii trecând prin vremuri de restriște, păstrându-și însă mereu optimismul.

Bogăția folclorului și a datinilor face din Hobița-Grădiște un perimetru productiv, pentru toate perioadele istorice, zestre cu care contemporanii se pot mândri și care a contribuit la menținerea statorniciei și civilizației satului.

Bogăția datinilor și a credințelor populare, bine conservate și cu migală adunate și selectate, aduc un inedit al stării culturale de aici și provoacă cititorul la meditație și la lectură.

În elaborarea acestei monografii, autorul a respectat metodologia alcătuirii unei lucrări științifice, cu aparat critic de excepție, având la bază izvoare inedite (de arhivă) și editate, dar mai ales „istoria orală” și locală consemnată de la „înțelepții” satului.

De remarcat, pasiunea, stăruința și meticulozitatea în elaborarea lucrării, îmbinate cu spiritul de echilibru și onestitate.

În același timp, Monografia a fost scrisă într-un stil plăcut, ce înlesnește lecturarea și încoronează munca autorului.

Ea se remarcă printr-o ținută științifică și metodologică deosebită, fiind rezultatul muncii de cercetare și creație desfășurată pe o perioadă mai îndelungată de timp. Este logic structurată, judicios aranjată în pagină. Informațiile oferite sunt actualizate și conforme cu cele oferite de realitate, fiind ilustrate cu aspecte din viața satului Hobița-Grădiște.

Sursele de informație utilizate ca și consemnarea bibliografiei se realizează conform uzanțelor obișnuite în asemenea cazuri. Fiecare capitol conține aspecte aflate într-o concordanță deplină cu tema Monografiei.

Remarcăm în același timp succesiunea logică a capitolelor, precum și caracterul unitar al Monografiei în întregime ei, problemele abordate fiind fundamentate științific. Subliniem caracterul sistematic al lucrării, formulările clare, concise, logice. Stilul de prezentare este cristalin, patetic pe alocuri, realizând o exprimare corectă și estetică.

Credem că lucrarea de față reprezintă un real câștig pentru istoriografia hunedoreană și suntem siguri că ea va rămâne o lucrare de referință pentru toți cei care vor să cunoască bogata și tumultoasă istorie a Hobiței-Grădiște. Considerăm pe drept cuvânt că lucrarea de față este o reușită, un volum în care textul și fotografiile se împletesc într-o grafică deosebită, la care autorul a avut bucuria și satisfacția realizării actului de identitate a locului natal.

STUDENTIMEA ORTODOXĂ

ANUL XXII, NR. 11 (171), Iulie 2014

Supliment al revistei „Învieirea” editat de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români Timișoara

24 IUNIE, SĂRBĂTOAREA NAȘTERII SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL ȘI ZIUA UNIVERSALĂ A IEI

CRISTIAN COVERCĂ

Cu ocazia sărbătorii Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul și a Zilei Universale a iei, studenții din A.S.C.O.R. Timișoara și nu numai, și-au propus să participe la Sfânta Liturghie săvârșită la Catedrala Mitropolitană, îmbrăcați în haine românești. Am spus „și nu numai” deoarece spre marea noastră bucurie, la chemarea noastră nu au răspuns numai studenți, ci persoane de toate vârstele de la 18 până la 40 de ani. Suntem foarte fericiți de rezultatul acestei zile și am hotărât cu toții ca începând din acest an, participarea la Sfânta Liturghie de 24 iunie să se facă fiind îmbrăcați în costume populare. Iată câteva impresii ale celor care au fost la Sfânta Liturghie cu noi:

„Azi, de sărbătoarea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul, vedem cum Ziua Universală a iei devine o sărbătoare care, deși profană, nu poate să nu inspire o activitate sacră, pentru că totul în lume se bazează pe sacru, fiind creația lui Dumnezeu și fiind alcătuită după rațiunea

Sa. Lumea s-a uitat la noi, noi la lume, dar asta am și vrut, să vadă lumea frumusețea acestei opere de artă –și nu o operă de artă de dragul artei, ci una izvorâtă din viață, operă de artă a țăranului român care este costumul popular și să pătrundă în adâncul ființei lor, să realizeze taina legăturii dintre natură, om și Dumnezeu. Sfânta Liturghie și straiile bătrânești reprezintă o asociere nu foarte întipărită în mentalitatea colectivă actuală. Cei mai mulți ne-au întrebat unde mergem după, de la ce ansamblu suntem, ce vom cânta, ce vom dansa. Și le răspundeam: am venit la Sfânta Liturghie, astăzi este sărbătoare. Și pe fețele oamenilor apărea schițată o grimasă: „Pentru atâta lucru doar!?” Dar nu e puțin lucru să accepți chemarea Dumnezeului tău, care s-a făcut Om pentru tine și să-L primești în tine pentru a îndumnezei lumea aceasta. Acesta este scopul Sfintei Liturghii, să îndumnezeiască omul. Sfânta Liturghie este

cea mai mare taină, Taina Împărăției, cum o numea un teolog, este taina care transformă această lume în Împărăția lui Dumnezeu. Oamenii de odinioară poate că nu înțelegeau acest lucru într-un mod rațional, dar îl trăiau. Oamenii își organizau viața în funcție de sărbători. Acestea făceau legătura între ordinea naturii cu ciclurile ei și iconomia dumnezeiască a mântuirii omului, iar în centrul oricărei sărbători era Sfânta Liturghie, după care începeau jocurile și alte multe obiceiuri. Oamenii nu știau acest lucru, dar îl făceau, era rațiunea lor de viață, rațiune care a inspirat și impresionatele costume populare. Dar, ca să vedeți cât de impresionante sunt, trebuie să te lași impresionat de ele, trebuie să stai și să le privești, dar nu numai să le privești, ci și să le asculți. Să taci și să asculți cum îți povestesc istoria a două milenii și poate mai mult de tradiție, cum îți povestesc istoria neamului, dar nu o istorie a evenimentelor, ci o istorie a rațiunii vieții. " Alții exclamau: „Ce frumos!" Da, într-adevăr, frumos! Să nu uităm că frumusețea va mântui lumea." (Tania Timiș)

„Participarea la Sfânta Liturghie împreună, în straie populare, a fost un moment foarte frumos prin care câțiva dintre noi am încercat să ne amintim nouă și celorlați cine suntem, de unde venim, de faptul că avem rădăcini în strămoșii noștri, oameni curați, iubitori de ortodoxie, de tradiție, iubitori de Dumnezeu. Cum spunea părintele Arsenie Boca: cel mai greu este să faci unul din mai mulți. Nădăjduiesc că noi am reușit aceasta ieri, că am fost un singur glas.” (Ramona Bordea)

„ la, căci despre ea este vorba, este considerată principala componentă a costumului popular. Brodată cu mare măiestrie de femeile și fetele române, ia românească a rămas de-a lungul timpului o parte integrantă a tezaurului folcloric. Se spune că fiecare proces prin care trecea ia, de la toarcerea lânii la cusutul motivelor, avea rugăciunea lui proprie care se transmitea din mamă în fiică. Pe lângă funcția ei estetică, ia oglindește relația românului cu Dumnezeu și cu natura, crucea, florile, focul fiind elementele cele mai des folosite în realizarea modelelor care o înfrumusețează. Anul acesta, ia româ-

nească s-a serbat a doua oară în lume, după ce anul trecut s-a declarat ziua de 24 iunie, Ziua Universală a iei, la inițiativa comunității „La Blouse Roumaine”. Pentru a sărbători cum se cuvine această moștenire lăsată de strămoșii noștri, o data cu sărbătoarea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul, am participat la Sfânta Liturghie purtând mândri hainele bunicilor, străbunicilor, atât de prețioase. Am fost minim 30 de tineri care am împodobit Catedrala din Timișoara cu portul popular, iar Liturghia parcă nu avea loc în vremurile noastre, ci era de demult, când țăranii aveau astfel de podoabe și nu le purtau doar la "ocazii", ele făceau parte din viața lor de zi cu zi, atunci când munceau, când se odihneau, când urcau "în sat" la horă, dar și în momentele lor de întâlnire cu Dumnezeu. Fiind croite cu rugăciune, hainele îi purtau pe oameni, ele, la rândul lor, în rugăciune. Două moșteniri s-au întâlnit marți: credința și portul popular și s-au împletit atât de bine încât ne-am dat seama că ele nu pot sta separat. Nu putem participa la Sfânta Liturghie decât în "hainele cele bune", cum de altfel, nu putem aprecia valoarea portului fără să avem conștiința unei credințe ortodoxe a cărei influență se observă în detaliile minuțios croite. După Liturghie, nu am urmat tradiția unei hore cu flăcăii și fetele satului, dar a urmat o serie de fotografii menite să capteze acea bucurie care se vedea pe chipurile noastre, dar mai ales pe chipurile bătrânilor, surprinsă atunci când recunoșteau vreun costum din regiunea în care s-au născut. Unii dintre ei au întrebat dacă vom susține un spectacol folcloric – "Nu avem spectacol, ci îl sărbătorim pe Sfântul Ioan", am răspuns noi. Așa începe mărturisirea noastră. Promovăm valorile românești, le redescoperim și le aducem la suprafață pentru a fi apreciate. Așa, ne redescoperim pe noi înșine, dacă nu știm cine am fost și cine suntem nu vom putea ști nici cine am putea fi. Vrem să ne recâștigăm identitatea pierdută și credința în Dumnezeu păstrată cu atâta sfințenie de strămoșii noștri. Vrem să creștem frumos." (Codruța Cîrja)

La anul, de 24 iunie, să ne ajute Dumnezeu să ne întâlnim din nou îmbrăcați în hainele neamului, la Sfânta Liturghie !

ÎNTÂIA SLUJBĂ

LUMINIȚA CAPLEA

Facultatea de Automatică și Calculatoare, anul III

Din zori s-a adunat jună grupare sa dea sfară în țară că timpul de demult n-a pierit, că gândul din veacuri apuse a răsărit în mințile tinere mai viu, că simțământul deplin a prins iar rădăcini în inimi, minte și în grai.

Grăit-au tare strunele, încălecat-au pe biciclete vajnici frați și surori, poposit-au la vatră și încins-au cântare curată apoi. La drum cu noi!

Degrad' poștalional contemporan ne-a purtat cu sine la margine de țară pe noi, tineri cu rădăcini ardelenști, oltenești, moldovenești într-un sătuc din Banat aflat la graniță cu sârbii, Checea având și o comunitate de croați în componență, în cazul în care culorile regionale nu ar acoperi întreg spectrul.

Și ce-am pornit cu traista-n spate că iacăță am și ajuns, voinici, veseli și înviorați, întâmpinați cu drag și caldă privire, fiind încredințați să înfăptuim Sfânta Liturghisire.

Și am pășit timizi în biserică și am făcut semnul Sfinței Cruci, după cum a spus părintele, și-apoi ne-am înșirat mărgea în jurul stranei și pe răcoare slujba a început.

Înveștmâtați în straie străbune, scoase de la naftalină pentru ca fluturii din zi să poposească pe flori cu

migală așternute pe pajiști de in și pânză topită, ne-am împletit părul și glasurile într-un ison prelung și ne-am bucurat căci, în clipele celea, purtați de corzile cântului bizantin, ne-am văzut cu ai noștri străbunici și ne-am trezit cu sufletele plutind ușor ca aripile fluturilor bătând agale prin timp.

Am fost martori la slujba ancestrală, la tihna traiului de veacuri și am trăit plenar căci în acele clipe ne-am regăsit atât sinele cât și sinea, n-am mai fugit să ne căutăm ci ne-am întâlnit în biserică, având Cuvântul cel dintâi în glas și în simțire.

Și cum mândrul soare, cu razele-i zglobii s-a așezat pe umerii noștri și ne-a mângâiat creștetele cu privirea, numai bine că s-au reflectat culori, contraste și fotoni și s-au refractat și s-au închegat în clipe veșnice, prinse mănunchi de un culegător de bucurie.

Cu ajutorul lui Dumnezeu noi, ASCOR-ul din Timișoara om mai purta portul popular și la multe alte slujbe din parohiile din împrejurimi și-om mai lega glas și cuget și prietenie strânsă, cu pecetea văzduhului și Doamne-ajută! de-om strânge și mai mulți în ceata de colinzi și voie bună, că tare fain îi!

TINERI DIN ASCOR, LA PAROHIA LEUCUȘEȘTI, JUD. TIMIȘ

REDACȚIA

Duminică, 6 iulie, o parte a membrilor A.S.C.O.R. Timișoara a participat la Sfânta Liturghie în Parohia Leucușești, unde au fost oaspeții părintelui Bogdan Stănilă.

Vizita se înscrie în lucrarea misionară a tinerilor din cadrul A.S.C.O.R., de a desfășura o serie de vizite misionare în parohiile din mediul rural al eparhiei, pentru a da răspunsurile la Sfânta Liturghie, în varianta psaltică, și pentru a promova portul tradițional românesc.

„Adunați laolaltă de credința în Dumnezeu, de prietenia ce ne leagă, de dorința de a cânta Sfânta Liturghie, îmbrăcați în hainele strămoșilor noștri, am participat la Sfânta Liturghie la Leucușești și putem spune că bucuria a fost de partea tuturor. Nădăjduim ca în lunile ce urmează, cu rugăciunile și sprijinul multora dintre voi, eforturile noastre să însemne o bucurie împărtășită cât mai mult, la cât mai mulți”, a spus Cristian Rădulescu, președintele A.S.C.O.R. Timișoara.

Asociația Studenților Creștini Ortodocși din România a fost înființată la 14 iunie 1990, la București, cu binecuvântarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la inițiativa unor studenți și doctoranzi de la diferite facultăți.

Misiunea asociației este promovarea credinței și a spiritualității creștin-ortodoxe, în duhul filocalic redescoperit de pr. prof. Dumitru Stăniloae, cu prioritate în mediile universitar și preuniversitar.

A.S.C.O.R. urmărește, de asemenea, apărarea drepturilor tinerilor și conștientizarea îndatoririlor pe care tinerii creștin-ortodocși le au față de Biserică, neam și familie.

Asociația Studenților Creștini Ortodocși din Timișoara te invită la

taberele naționale studențești părintele Teofil Părăian

tabăra cu tema „Rugul Aprins”
MĂNĂSTIREA OAȘA, MUNȚII ȘUREANU
18 - 28 IULIE 2014
termenul final de înscrieri este 11 iulie

tabăra cu tema „Euharistia - Hrana Vieții”
SCHITUL SF. IOAN EVANGHELISTUL GĂBUD, ALBA
18 - 28 SEPTEMBRIE 2014
termenul final de înscrieri este 11 septembrie

Participarea în tabără este gratuită. Cazarea și masa sunt asigurate de Mănăstirea Oașa
Contact: Ramona Bordea 0755 626 472 email: adelaramona.bordea@yahoo.com
Elena Manta 0760 604 363 email: elena_manta24@yahoo.com

ROLUL ICOANEI ÎN VIAȚA TINERILOR

LUCIA SERTE, cls. a VI-a B
Școala cu cls. I-VIII „Martin Șuboni” Jebel

O minune adevărată petrecută în urmă cu 8 ani, în anul 2006, ne-a fost relatată la școală de doamna dirigintă.

Timp de 12 ani a avut un chist la mâna stângă care începea să crească în fiecare an și să o doară. A fost la un control de specialitate la un medic chirurg care a și programat-o pentru operație.

Fiind o persoană foarte credincioasă ea și-a pus nădejdea în puterea Lui Dumnezeu și a rugăciunii, așa încât nu a plecat la medic și nici nu s-a mai gândit la operație.

Anii au trecut, a început să o doară mâna, nu o putea îndoi și se umfla când era obosită. În toți acești ani doamna dirigintă participa la sfânta Liturghie în fiecare duminică și sărbătoare, și la Sfântul Maslu în fiecare săptămână.

Mergea în fiecare an la sfintele mănăstiri din Moldova și Oltenia, organiza și excursii cu elevii. La mănăstirile din Moldova și-a atins mâna de sfintele icoane făcătoare de minuni și de sfintele moaște.

Având evlavie, nădejde și credință la sfânta icoană făcătoare de minuni de la mănăstirea Neamț și la moaștele Cuvioasei Parascheva a observat că acel chist de la mână începea să se micșoreze.

Doamna dirigintă se ruga, postea, făcea milostenie și avea nădejdea că Maica Domnului și Cuvioasa Parascheva vor mijloci Lui Dumnezeu și o vor vindeca. Întoarsă dintr-o excursie cu elevii de la sfintele mănăstiri din Moldova a observat că acel chist nu mai era la mână, a dispărut, nu se mai observa nimic. Simțea o căldură la mână, acea căldură era izvorâtă din căldura și puterea Maicii Domnului și a Cuvioasei Parascheva, la care a avut multă evlavie și are.

Iată deci că și acum în zilele noastre se săvârșesc minuni sub ochii noștri. Credința adevărată deci este cea mai mare putere a sufletului nostru. Sfântul Apostol Pavel spune: „Credința este o încredere neclintită în lucrurile nădăjduite, o puternică dovadă a lucrurilor ce nu se văd” (Evrei 21, 1).

Numai o credință puternică și adevărată reprezintă o putere sufletească în stare să învingă orice greutate, să facă minuni, să mute munții din loc, să învieze morți, să vindece orice boală și neputință și să dea viață veșnică.

Atunci când ne rugăm din tot sufletul, când postim și facem milostenie sufletul nostru primește aripi și se înalță către Dumnezeu.

Maica Domnului este apărătoarea și mijlocitoarea rugăciunilor noastre către Dumnezeu. Noi trebuie să-i cerem ajutorul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu în toate împrejurările vieții, că ea este rugătoare către Dumnezeu pentru toate neputințele noastre.

În vara anului 1994 în viața unchiului meu avea să se întâmple o mare suferință. Un accident grav de mașină i-a schimbat viața radical.

Era căsătorit și în câteva luni urma să devină tată. Venind de la gară, unde a condus o rudenie la tren, într-o curbă a pierdut controlul volanului și a intrat cu mașina direct într-un copac. A fost transportat de urgență la spital și i s-a acordat primul ajutor. Medicii îi spuneau mătușii mele că mult timp nu va trăi. A fost conectat la aparate ca să poată respira și i-au pus perfuzii zi și noapte, era în comă și nu știa nimic ce se petrece cu el.

Bunica, mama unchiului meu, a stat lângă el tot timpul și s-a rugat cu mare credință la Dumnezeu să-l vindece pe unchiul meu. Toată familia se ruga pentru el, au ținut posturi multe și au mers la Sfântul Maslu. Își dorea ca el să se facă bine, să se bucure de copilășul lui care urma să se nască. Timp de 5 săptămâni a stat în comă iar medicii spuneau că va fi scos de la aparate în câteva zile. Familia a insistat și i-a rugat pe medici să-l mai țină câteva zile la aparate, erau siguri că Dumnezeu îl va ajuta să-și revină.

Într-o seară liniștită, cu o zi înainte să fie scos din reanimare de la aparate, unchiul meu a început să miște mâinile, picioarele și să deschidă ochii.

Când l-au văzut, doctorilor nu le venea să creadă. l-au făcut analize, film la cap, la coloană și toate erau bune. După o săptămână, a început să vorbească și să se ridice din pat. A fost externat din spital și recomandat tratament acasă și control peste o lună.

După tot ce s-a întâmplat cu el, și-a dat seama că a fost o încercare, s-a dus la Biserică să se spovedească și să se împărtășească. Se simțea bine pe zi ce trecea și era fericit, îi mulțumea prin rugăciuni lui Dumnezeu pentru că i-a dat o nouă șansă la viață.

Era bucuros că poate vedea ce e bine și ce e rău. Și-a cumpărat multe icoane, mergea la biserică în fiecare duminică, iar de sărbători mergea și la mănăstiri, devenea tot mai credincios.

După ce soția lui a adus pe lume un băiețel îi mulțumea și mai mult lui Dumnezeu pentru toate. Crescând, băiatul era atât de fericit de tatăl lui și se rugau împreună. Unchiul îl învăța pe băiat cum să se roage, să creadă în Dumnezeu și să-l iubească. Îi cumpăra lanțușoare, iconițe, cărți de rugăciuni.

Acum băiatul este mare, elev la liceu, e cuminte, credincios, învață bine și merge regulat la biserică mulțumindu-i lui Dumnezeu pentru ajutorul care i l-a dat familiei și tatălui său.

ICOANE TINERE

ALEXANDRU-LUCIAN BRAȘOVEANU

Datorită bunicilor și părinților mei, foarte credincioși, eu cred că m-am născut cu icoana în suflet. Chipul mamei mele pare desprins dintr-o icoană. Alături de bunici și părinți am trecut de mic pragul multor biserici și mănăstiri.

Am înțeles astfel că icoana reprezintă un model al împărăției lui Dumnezeu. Este o imagine ce reprezintă frumosul, atitudinea noastră în fața Divinității.

Adeseori, gândul îmi zbura la marele pictor Nicolae Grigorescu: „Ce-ar fi să încerc să pictez și eu icoane?”. Dar tot eu cugetam că nu am nici talentul și nici ambiția marelui pictor... Dar, cine știe? Poate într-o zi...

Ajutat de mama, am descoperit tâlcul cuvântului „icoană”. Icoana înseamnă „chip”, iar cei ce le realizează sunt „zugravi” sau „scriitori de viață”.

Am mai aflat că icoana cu chipul Mântuitorului, al Maicii Domnului și diferitele scene biblice au apărut pentru ca și cei neștiutori de carte să înțeleagă ceea ce Biblia ne spune prin cuvânt.

Am citit undeva că icoana este o fereastră spre cer. Tot mama mi-a explicat tâlcul acestor afirmații: icoanele oglindesc lucruri veșnice, ce există în cer.

Prin intermediul icoanelor, fiecare dintre noi poate călători în lumea de dincolo.

Noi, creștinii ne rugăm în prezența icoanelor, dar rugăciunea noastră se înalță până la cer. Icoana ne ajută deci, pe fiecare dintre noi, să intrăm mai ușor în legătură cu Dumnezeu.

Chiar dacă sunt pictate de oameni, icoanele nu sunt lucrări ale oamenilor, ci ele reprezintă o „împreună lucrare” a omului pe care Dumnezeu l-a înzestrat cu acest har și însuși Dumnezeu.

De aceea, închinându-ne la icoane noi slăvim numele Domnului dar, în același timp, îi recunoaștem și puterile Sale cerești, admirând frumusețea icoanelor, căci, așa cum ne învață și sfinții Părinți, nimic din ce este bun și frumos nu se realizează fără ajutorul Tatălui ceresc.

Să ne închinăm deci la icoane, să le cinstim, să laudăm pe Domnul Dumnezeu nostru și astfel putem avea nădejdea că pașii noștri vor fi călăuziți pe calea binelui, și cu ajutorul lui Dumnezeu ne vom împlini toate visele.

Aș vrea să închei cu niște versuri foarte frumoase:
„Dar iubitul meu creștin, toate de la Domnul vin!
Și mărimea ta de cruce este după cât poți duce.
Dumnezeu e drept în toate și El știe ce împarte,
Nu te plânge tot mereu, ci te-ncrede în Dumnezeu!”
(Vasile Culi... - „Crucea Creștinului”)

Biserica

Biserica locașul sfânt
E locul de-nchinare
Acolo noi ne revărsăm
A inimii sudoare.

Acolo noi primim alin
Cu-a Tatălui îndurare
Acolo, orice suferim
Uităm în ascultare.

NAOMI MOLDOVAN

Să-L iubim pe Dumnezeu

Învățăm mereu, mereu
Să-L iubim pe Dumnezeu
Să-L cântăm și să-L slăvim
Voia Lui s-o împlinim.

Soare dulce, curcubeu
Tu ne dai din cer mereu
Luna, stele, fulgi ușori
Fluturași, frumoase flori.

Mama, tata și bunici
Așa noi cei mai mici
Învățăm mereu, mereu

Să ascultăm pe Dumnezeu.

Între noi când ne jucăm
Deloc nu ne supărăm
Învățăm să ne iubim
Și de ajutor să fim.

Din inima mea
Îți dăruiesc dragostea,
Iar când mai mari vom fi
Și mai mult te vom iubi.

DORIANA CĂPITANU, cls. a V-a
Școala cu cls. I-VIII „Martin Șuboni” Jebel

Dulce mamă

Doamne, Ție-Ți mulțumesc
Că mi-ai dat ca să iubesc
O minune de ființă,
Mamă dulce, ce m-alintă.

Mama mereu mă învață,
Și mai îmi dă și-o povață,
Ca în Tine eu să cred,
De creștinism să nu mă pierd.

Glasul ei dulce ca mierea,
Întotdeauna sparge tăcerea.
Mă alină zi de zi
Și cu mine ea va fi.

Mama, doar mama,
Numai ea mă-nvață
Tot ce e mai bun în viață:
Ori prin faptă, ori prin gând,
Ori printr-un singur cuvânt.

Mulțumesc, iubită mamă,
Zâmbesc dulce-n zori de zi,
Ești și vei fi pentru mine
Singura ființă în lume
Purtând cel mai dulce nume!

ANA-MARIA RĂDUCU, cls. a V-a
Școala cu cls. I-VIII „Martin Șuboni” Jebel

Rugăciune pentru tata

Doamne, Tată, Te rog eu
Să fii bun cu tatăl meu
De rele să îl păzești
Și bine să-i dăruiești

Dă-i un înger păzitor
Fă-l Tu bun și răbdător
Pe Tine să Te slujească
Pe calea Ta să pășească

Luminează-i Doamne calea
Ca să cunoască iertarea
A Ta binecuvântare
Să nu aibă asemănare.

ROMINA-ȘTEFANIA FEIER

DESPRE IERTARE

Preot BOGDAN NEAGA

Să parcurgem cuvintele Sfântului Apostol Pavel rostite acum două mii de ani către locuitorii cetății Colose, despre virtuțile vieții de creștin și mai ales despre cele legate de iubire și iertare!

Multe virtuți se răsfrâng cu precădere asupra celor de lângă noi. Astfel, iubirea, iertarea, milostenia, grija, blândețea, îndelungă-răbdarea sunt căi prin care dobândim binecuvântarea lui Dumnezeu, căci făcând *celor mici ai Săi*, Lui Îi facem, cum ne învață Sfânta Scriptură. Dintre virtuțile ce se revarsă, prin iubire, asupra aproapelui, iertarea față de semenii noștri este una dintre pietrele de temelie ale învățaturii creștine.

Atît Sfânta Scriptură, cât și Sfânta Tradiție vorbesc în repetate rânduri despre importanța iertării. Dintre toate cuvintele despre iertare, putem spune, că toată cunoașterea și puterea dumnezeieștii Evanghelii se cuprinde în următoarea propoziție: *Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri* (Matei 6, 12).

De aceea, Mântuitorul întărește această poruncă, zicând: *Iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre* (Matei 6, 15) și *Cu judecata cu care judecați, veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura* (Matei 7, 2). Tot astfel, găsim scris: *Deci, dacă îți vei aduce darul tău la Altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău acolo, înaintea Altarului, și mergi întâi și împacă-te cu fratele tău și, apoi, venind, adu darul tău* (Matei 5, 23-24).

Pentru a înțelege mai bine importanța iertării semenilor noștri, Mântuitorul ne-a spus pilda celor doi datornici (cf. Matei, cap. 18). Pilda se încheie cu următoarele cuvinte: *Tot așa și Tatăl Meu cel ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta fiecare fratelui său, din toată inima* (Matei 18, 35).

Plin de nedumerire, Sfântul Apostol Petru Îl întreabă pe Mântuitorul: *Doamne, de câte ori va greși față de mine fratele meu și-i voi ierta lui? Oare până de șapte ori? Nu-ți zic ție, până de șapte ori, ci până de șaptezeci de ori câte șapte* (Matei 18, 21-22).

În alt loc Mântuitorul zice: *Du-te și de-acum să nu mai păcătuiești!* (Ioan 8, 11). Iertarea este deci condiționată de îndreptare.

Iertarea este prima virtute ce izvorăște din iubire. Nu poate fi concepută o iubire adevărată și practică, fără iertare. Iertarea este urmarea iubirii curate. Iubirea este esența creștinismului. Iertarea este pecetea adevăratului creștinism; iertarea ne diferențiază de necreștini; prin iertare, gustăm, încă de aici, o parte din bucuriile mântuirii ce ne așteaptă în viața cea veșnică.

Sa ascultăm acum cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, marele teolog de acum aproape 1600 de ani, *Despre foloasele iertării din Omilii la Epistola către Coloseni*:

Gândiți-vă la toate greșelile de care aveți a da socoteală – și, mai ales, să uitați nedreptățile săvârșite de alții vouă, iertați pe cei care v-au jignit, ca să aveți dreptul ca înșivă să fiți iertați – și să câștigați, astfel, o ușurare a necazurilor voastre.

Ceea ce se rezolvă de la sine, nu va arogați și respectați astfel legea dumnezeiască – și, mai degrabă, lăsați să vi se stingă patima fără răsplată pentru voi, în loc de a merita o răsplată?

Dacă lucrarea vremii va șterge ranchiuna, de aici nu puteți trage niciun folos. Veți zice că aducerea aminte a jignirii vă înflăcărează mânia? Aduceți-vă aminte de tot binele pe care cel ce v-a jignit a putut să-l săvârșească față de voi, cum și de tot răul pe care l-ați făcut altora.

Vreți să știți ce mare bine este uitarea jignirilor și ce plăcut este aceasta Domnului, mai presus de toate? El pedepsește chiar pe aceia care se bucură de dreaptă pedeapsă. Așadar, nu se cade să călcăm în picioare nici pe cei pedepsiți de Dumnezeu și nici pe cei care ne-au jignit!...

Celui ce a jignit, de asemenea Dumnezeu i-a arătat ce are de făcut. I-a poruncit să caute de îndată pe cel pe care l-a jignit, să părăsească până și altarul ca să-l afle și să nu se reîntoarcă la masa jertfei decât după ce s-a împăcat cu acela. Dar aceasta nu-i temei ca să așteptați să vina el, căci de faceți așa, ați pierdut tot. Numai dacă ieșiți să-l întâmpinați, Dumnezeu va pune înainte o răsplată nespusă.

PELERIN ÎN ȚARA SFÂNTĂ (XVII)

Prof. MARIA TCACIUC BRĂTEANU

Un gard înalt de culoare deschisă încadrează poarta curții interioare a bisericii, care este deschisă la acea oră, lăsând să se vadă o parte din spațiul curții. Deasupra porții scrie cu litere latine: *Așezământul românesc Ierihon*.

Sunt impresionată de la primii pași. Curtea largă, cu multe flori, în dreapta se află scările din marmură alb – rozalie și clădirea bisericii sveltă, înaltă în marmură și piatră, cu acoperiș din țiglă roșie. Turla se ridică semeață spre cer, cu crucea aurită în vârf, cu marea cupolă.

În față, vis-a-vis de intrarea în curte, la distanță, cât și pe stânga se întind clădirile administrative cu cele trei nivele și paraclisul. Pridvoarele sunt încărcate de mușcate înflorite în diverse nuanțe de roșu, roz, violet și albe, după cum se găsesc și în apropierea scărilor. Peste tot domnește o curățenie desăvârșită, rafinament și bun gust.

Urc cele 7-8 trepte din marmură până la un pro-naos cu un mozaic deosebit.

Înăuntrul bisericii orice colțișor impresionează prin mesaj, măreție, evlavie, frumusețe și culoare. Iconostasul este din lemn și poartă o sculptură deosebită. Impresionante sunt și cele 4 coloane duble care susțin cupola, cu bolta plină de picturi murale. Candelabre mari, din cristal ce atârnă de sus, sfeșnice și lumânări aprinse dau lăcașului de cult frumusețe și întregesc atmosfera de liniște și credință.

Spun rugăciunea în fața altarului și a icoanelor sfinte. Remarc cele două icoane mari și icoanele sfinților, cât și pictura murală în stil bizantin, ce înfățișează diferite scene biblice, dar și chipurile sfinților domnitori români, îmbrăcați în portul românesc tradițional.

Ni se vorbește despre istoricul așezământului de la începuturi și până în zilele noastre. Suntem primiți cu bucurie și prietenie. Într-una dintre săli este arborat steagul patriei-simbol al țării și mândriei românești. Suntem serviți cu suc, sirop, apă și biscuiți.

Sunt mândră de această realizare și mă bucur că, iată, am avut posibilitatea ca în drumul meu să petrec mai mult de o oră în acest sfânt lăcaș de pământ românesc ce poartă hramul Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, dar și hramul Sf. Ioan Iacob Hozevitul -Românul.

În timp ce străbăteam cu autocarul străzile orașului, ni se vorbește despre istoria acestuia. Ierihonul este considerat cel mai străvechi oraș biblic din lume și care ar data din anul 7000 î.e.n., din perioada neolitică.

În sprijinul acestei afirmații arheologii au adus mărturii, susținând că pe acest teritoriu s-ar fi succedat cel puțin 20 de civilizații (este vorba de situl arheologic Tel El Sultan). De altfel, orașul se află la 250 m sub nivelul mării, fiind așezat într-o scufundare tectonică.

Istoria orașului nu poate fi decât una tumultoasă, ce se întinde pe o lungă perioadă de timp. Se știe că vechea cetate cananită a Ierihonului a fost cucerită de Iosua, care împreună cu poporul lui Israel ar fi înconjurat cetatea de 7 ori. În timpul regelui Ahab evreii au refăcut cetatea în lungul râului Horat, cel, care avea apă amară și pe care Sf. Elisei (ucenicul Sf. Ilie Tesviteanul) ar fi îndulcit-o, făcând minunea schimbării apei.

Cetatea a devenit prosperă stârnind interesul romanilor. Însuși Împăratul Antoniu a cucerit-o, ca apoi să o dăruiască Cleopatrei-regina Egiptului, care la rândul ei a vândut-o lui Irod cel Mare, ce a declarat cetatea Ierihonului a doua capitală după Ierusalim.

În secolele II și III orașul era înfloritor, având o populație preponderent creștină (pe timpul Împă-

ratului Constantin cel Mare în Ierihon ar fi existat chiar o episcopie ortodoxă). Perșii și otomanii au nimicit populația creștină în timpul invaziei lor. Cu toate vitregiile ce s-au abătut de-a lungul istorie asupra Ierihonului, el este și azi un oraș prosper cu multe locuri sfinte.

Autocarul oprește în dreptul bisericii greco-ortodoxe *Dudul lui Zaheu - vameșul*. Ni se spune că Iisus I-ar fi întâlnit pe vameșul Zaheu, un om mic ca statură, când a venit la Ierihon. Ca să-L vadă, Zaheu s-ar fi urcat în dud. Atunci Iisus i-ar fi zis: *Zaheu, coboară-te în grabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân*. (Zaheu, ca vameș, era păcătos). Vameșul i-ar fi spus: *Iată, Doamne, jumătate din avuția mea o dau săracilor și de am năpăstuit întorc împătrit...*, iar Mântuitorul ar fi zis: *Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut!*. Astfel s-a petrecut convertirea vameșului Zaheu la pocăință.

Intru în curtea bisericii pe o alee lată. Peste tot sunt ghivece cu flori, iar în stânga cresc palmieri, măslini și se află paraclisul, unde între zidurile de piatră, un portal lasă să se vadă trunchiul unui copac milenar, care este dudul lui Zaheu. Deasupra, o cupolă roșie cu cruce. Portalul este susținut de două coloane din marmură. Am reținut de asemenea icoana pictată ce înfățișează scena biblică.

Fotografiez, ca apoi să-mi îndrept privirea spre clădirea bisericii cu clopotnița, situată pe stânga, cu steagul alb cu dungi albastre orizontale fluturând în bătaia vântului. Cupola vopsită în culoare roșie are în vârful ei o cruce aurită. Geamurile bisericii sunt protejate de zăbrele metalice. Dincolo de ușa metalică, încadrată de cele 4 coloane svelte se deschide în fața mea interiorul predominant de culoarea albastră, cu picturile murale în stil bizantin, cu iconostasul în marmură albă, candelabrele mari, vitraliile colorate în albastru, mov și alb....

Remarc câteva picturi ce-i înfățișează pe Iisus și pe Zaheu-vameșul lângă copac. La această oră în biserică sunt mulți credincioși ce i-au parte la slujba care este în curs de oficiere.

La ieșire câțiva stropi mari de ploaie ne determină să grăbim pașii spre autocar. Până la următorul popas ni se vorbește despre alte minuni ce le-ar fi înfăptuit Mântuitorul în Ierihon. În timpul ultimei călătorii spre Ierusalim Iisus ar fi vindecat în Ierihon pe orbul Bartimeu, care i s-ar fi adresat: *Fiul lui David miluiește-mă !*, la care Iisus ar fi zis: *Ce voiești să-ți fac ?*. Orbul a răspuns: *Doamne, să văd !* Iisus a continuat: *Vezi, credeați că te-a mântuit!*, iar orbul s-a ridicat și mergea în urma Lui.

Următorul popas este la Mănăstirea Sf. Gherasim, ce a fost construită în secolul al XIX-lea pe ruinele vechii Lavre Kalamon, pe locul unde a poposit Sfânta Familie în exilul ei spre Egipt. Lavra Kalamon a fost construită ca loc de rugăciune și pelerinaj, dar mai ales pentru a fi loc de adăpost pentru pustnicii ce trebuiau să se supună regulilor obștei, chiar dacă trăiau în peștera sau chilia lor izolată. Datorită zidurilor ei, ridicate ca a unei fortărețe, perșii, în timpul invaziei, nu au putut să o cucerească și nici să o distrugă în totalitate. Mănăstirea este cunoscută și sub numele de Mănăstirea greco-ortodoxă a Maicii Domnului-Kalamon iar Sf. Gherasim a fost cel care a reunit sihăstria cu monahismul de obște și cel care a fost socotit ocrotitorul animalelor.

De la poartă, aleea duce de-alungul peretelui lateral al mănăstirii. Remarc în apropierea trunchiului unui copac un leu din bronz în mărime naturală. Intrarea în curtea interioară a bisericii se face pe sub zidurile porții, deasupra căreia se află clopotnița. Biserica are două cupole de mărimi diferite. Deasupra acoperișului se înalță steagul Bisericii Ortodoxe grecești.

Intrând în curte, pe partea dreaptă văd expuse multe suveniruri, obiecte mici de cult. În față este fântâna cu

icoana Maicii Domnului. În curte câțiva palmieri, flori, colivii cu canari și papagali. Urc scările, deasupra cărora zboară în voie porumbei. Ni se istorisește faptul că Sfânta Familie în fuga ei spre Egipt din calea lui Irod ar fi cerut găzduire celor două femei care locuiau în acest loc. Se spune că unul dintre copiii uneia plângea zi și noapte. Femeile erau soțiile unor tâlhari. Se spune că ele ar fi refuzat găzduirea Sf. Familii spunând că la reîntoarcerea soților, sigur, vor fi descoperiți și pedepsiți. Maica Domnului a insistat și ar fi cerut apă să-L îmbăieze pe Fiul ei. Tot în acea apă l-ar fi îmbăiat și pe copilul ce plângea, iar acesta s-ar fi liniștit imediat.

De asemenea se mai spune că Maica Domnului i-ar fi dat aceluia copil să sugă. Mai târziu, se spune că unul dintre cei doi tâlhari răstigniți odată cu Iisus ar fi fost acel copilăș, care i-ar fi spus: *Nu ești Tu, Hristosul? Mântuiește-Te pe Tine Însuși și mântuiește-ne și pe noi! Pentru noi este drept să primim răsplata cuvenită pentru cele ce am făcut, dar Omul acesta n-a făcut niciun rău. Adu-ți aminte de mine, când vei veni în Împărăția Ta.* Iisus i-ar fi zis: *Adevărat îți spun că azi vei fi cu mine în rai!*

În interiorul bisericii admir frescele, catapeteasma în trei registre inegale cu marea cruce deasupra, icoanele praznicale, cele ale sfinților, cu Mântuitorul, icoana Maicii Domnului, cele ce reprezintă anumite scene biblice, arcadele în arc ascuțit, coloanele.

Ieșind în curte îndrept aparatul fotografic spre clopotniță, spre zidul ce are trei arcade, spre cele două scări laterale, cu mai multe trepte și observ și fotografiez pictura Maicii Domnului (în mărime naturală) ce privește spre curte, de la nivelul arcadei din mijloc.

Ni se atrage atenția asupra Peșterii Maicii Domnului ce se găsește imediat lângă intrare, cât și asupra existenței icoanei făcătoare de minuni - Maicii Domnului Hrănitoare de lapte - icoană unică în lume, a icoanei Sf. Gherasim cu leul la picioare, a moaștelor Sf. Serafim de Sarov (craniul sfântului) și a mozaicului superb ce înfățișează un leu, un asin, un șarpe și cel situat central, al vulturului bicefal.

Părăsesc mănăstirea și mă opresc la magazinul de suveniruri de lângă poartă. În autocar ni se spune că în viața Sf. Gherasim se arată ajutorul pe care l-a dat unui leu bolnav, care ar fi avut o așchie în picior. Se spune că din acel moment leul nu s-a mai despărțit de Sf. Gherasim, iar când sfântul a murit leul s-a întins pe mormântul lui până în cele din urmă a murit și el.

De asemenea se știe că la această mănăstire ar fi trăit și s-au nevoit doi sfinți români: Sf. Cuvios Iosif de la Biserici și Sf. Cuvios Ioan Iacob Hozevitul - Românul de la Neamț, înainte de a se stabili pe muntele Hozvei.

Soarele este la apus și își trimite ultimele sale raze spre geamul meu, în timp ce eu meditez la cele văzute și auzite, cu gândul la Cel de Sus și la cei dragi de acasă. Doamne, fii cu noi !

Curând mă vei chema la Tine

Curând mă vei chema la Tine
Când aripile se vor frânge
Un clopot ce abia se ține
Va suspina și chiar va plânge!

De ce mi-e milă, ce să spun ?
Mi-e milă de sufletul meu
Se v-arăta lui Dumnezeu
Dar nu e pregătit de drum !

Taci suflete, că trupul care
Îl plângi acum și te-a purtat
Nu-l plânge că este păcat
Te-a dus pe căi rătăcitoare!

Că el se duce în pământ
Acolo unde putrezește
Tu îns-acum te pregătește
Te judecă El, Domnul Sfânt!

Și pân'va fi Parusia
Cu el nu te vei întâlni
Când îngerul îl va trezi
Abia atunci va învia!

IOAN VASILE CHEREGI

Tropare de umilintă

Vom ispăși tot ce-am greșit în viață
Și-apoi Stăpânul ne va mângâia
Ne va-nvăța cum dragostea învață
Îl vom slăvi și Îl vom adora.

Merg pe drumul umilinței
Și plâng lacrima credinței,
Merg și preamăresc mereu
Milele lui Dumnezeu.

Cu lacrimi, eu Te rog pe Tine
Sădește dragoste în mine
Și cu mătânii la pământ
Te rog să-mi dai un cuget blând.

MELANIA MĂGUREAN

În preajma Mirelui Hristos

Ce pot să spun când moartea ne anunță
Că va intra în casă în curând...
Ca un ostaș trimisă-i, nu renunță
Să-și îplinească ordinul tăcând.

Românul, ca pe-un oaspete-o primește
Cu mari colaci, cu grâu fiert și cu vin,
Știind că ea cu cel luat pornește
Spre-al vieții Domn, ceresc, etern, divin.

Spre-a-i trece puntea, nimeni nu se-ndură,
Dar te-nsoțește pe pământ mereu,
Românul însă nu îi poartă ură,
De-o clipă-i ea, e veșnic Dumnezeu.

Românul știe-al ospetiei lege,
El o primește și pe ea răsând,
Dar nu de ea, în sine înțelege
Că pleacă spre străbuni, tăcut și blând.

Este nuntirea lui cu veșnicia,
De-aceea râde și e bucuros,
Mireasă-i firea, mare-i bucuria
Că-n duh va fi cu Mirele Hristos.

Preot COSTICĂ MOROIANU

Veniți de luați lumină!

În Duminica Floriilor, intră-n Ierusalim ca un rege,
Tot neamul omenesc din robia păcatului să-l dezlege.
Acest triumf pe farisei, de ură i-a înnebunit
Și-au hotărât să fie pe cruce răstignit.

Apoi în săptămâna patimilor Sale,
Care ne umplu inima și sufletul de jale;
Cum poate un om să fie atât de crud, de rău,
Să umilească, până-n ceasul morții, pe-aproapele său?

Urmează Drumul crucii spre al Golgotei calvar,
Unde Hristos e răstignit ca ultimul tâlhar.
Iisus Nazarineanul regele iudeilor răstignit pe cruce
Unde, sub povara păcatelor noastre, se frânge.

Catapeteasma bisericii în două se desparte,
Se-ntunecă pământul de-atâta nedreptate,
Iar jertfa Sa pe cruce, așa a fost să fie,
Acum, moartea-i doar poarta, în drum spre veșnicie.

În noaptea Învierii venim să luăm lumină
În sufletele noastre scaldate în păcat;
Viața-nvinge moartea și clopotele sună,
Veniți de luați lumină, Hristos a înviat!

FELICIA IANCU CRIHAN

Atât de bun ești, Doamne!

Atât de bun ești Doamne,
Iar noi, atât de răi,
Ne-ntoarce dar la Tine,
Pe noi, copiii Tăi.

Căci rătăciți pe drumuri
Ce nu duc la credință
Ne-alegem idealuri
Ce duc spre umilință.

Ne-nstrăinăm de Tine,
Uităm de casa Ta,
Iar răul vieții vine
Când nu ne știm ruga.

Noi ne dorim atâtea
Averi, realizări,
Uităm că bunătatea
N-aduce supărări.

Pe drumul vieții
Doar bine ne-ai făcut
Cu-a îngerilor oaste
Tot răul e înfrânt.

GABRIELA VIOLETA VĂDUVA

De veghe

fresce, nișe, cornișe, liniște,
abside, capitelii, coloane,
strane unde se ajunge totuși,
în cele din urmă...

ieri, în dumbrava cu soare,
amurgul își pleca fruntea.
căzuse pe gânduri,
pesemne.

căprioare cuprinse de temeri
se ascundeau printre ierburi
înalte, neatrinse de mâini
profanatoare.

„de ce?“, întreba cineva
înainte de a primi
în dar un buchet
de suflet.

astăzi miroase a tei
pretutindeni,
ești și Tu aproape,
atât cât se poate...

IRINA LUMINIȚA NICULESCU

„Lăsați copiii să vină la Mine”

În preajma Lui copiii se joacă fericiți
Sub blânda Sa privire e pace și e bine,
Căci Cel ce veșnicia în mâna Sa o ține
A spus: Lăsați copiii să vină la Mine
Și nu-i opriți.

I-a ridicat în brațe, i-a binecuvântat
Și a-nflorit un zâmbet pe chipul lor mereu.
Cu harul îndurării, cu Sfânt îndemnul Său,
Iisus Nazarineanul, Cuvântul Dumnezeu
I-a vindecat.

În raze de lumină sublimă i-a scăldat,
I-a alinat cu milă, cu dragoste deplină
Și cu puterea-l sfântă, cu mâna Sa divină,
Le-a pus în trup viață, le-a pus în ochi lumină,
I-a înviat.

În glasul său e pace și reazem și povață.
Căci El e Răsăritul ce lumii S-a vestit,
E Calea spre lumina cea fără de sfârșit,
E Adevărul sacru, etern, nebiruit
Și e Viață.

La poala crucii Sale copiii sunt păziți;
Sub sfânta-l ocrotire să-i creștem se cuvine
Căci veșnic răsuna-vor cuvintele divine
Rostind: Lăsați copiii să vină la Mine
Și nu-i opriți.

MARIA ANIA

Privesc în jur

Privesc în jur și văd zilnic atât de multă durere,
Oameni triști cu capetele plecate
Având nevoie de puțină putere,
Pășesc ușor cu destinele parcă deja curmate.

Oameni cu speranțe și cu un viitor în față,
Deznădăjduiți în toate cele
Având parcă nevoie de un imbold, de o răsplată,
De multe ori prea demni pentru a o cere .

Oameni bătrâni și suferinzi de mult,
Copii cu copilăria zbuciumată
Tineri în floarea vârstei cu părul cărunț,
Oameni cu nădejdea zdruncinată .

O, Doamne al meu Părinte Preaiubit,
Privește lumea aceasta plină de păcate
Caută cu ochii Tăi la omul deznădăjduit,
Și îl izbăvește de suferință și de moarte .

Preot CONSTANTIN MILIN

Îngenunchiez în miez de seară

Îngenunchiez în miez de seară cu ochii înlăcrimați,
Mi-e sufletul atât de trist, de împovărat
Aș merita, O Doamne, cu o palmă să mă bați,
Pe mine al Tău rob, căci prea des Te-am supărat.

Având pe Maica Sfântă mereu alături,
Îndrăznesc să plâng cu dor
Să nu mă lepezi și să mături,
Al meu suflet plâpând și gol.

Sunt slujitorul Tău Iisuse,
Dar întinat din pricina acestei vieți
Și aș merita din plin să mi se usuze,
Întregul trup în cursul unei dimineți .

Dar îmi revin în fire și plâng, mă tânguiesc,
Căci Te știu lubire, Bun și Îndurat
Și nu mi-aș dori să mai rătăcesc,
Ci să mă spăl și să rămân curat .

Preot CONSTANTIN MILIN

Remodelare

cer în noapte
o geană de lumină
dincolo de lume,
nici suflet, nici duh,
nici spirit, nici intelect
disonant...
nici drum senin,
nici munți mulți
(un laitmotiv)
nici profunzimi,
să fim sau să nu fim
neant...

nu mai pătrund
în același labirint
mereu subiectiv,
nu mai străpung
fruntea unui alt destin
consonant...

dincolo de lume,
o geană de lumină
cer în noapte,
mai mult absolut decât relativ:
eu îi spun „Dumnezeu”,
tu cred că-i spui „liant”...

IRINA LUMINIȚA NICULESCU

Lumina Sfântă

În sâmbăta cea mare
Taman în amiaza mare
Lumină-n suflet am primit
Când pe Cruce Tu ai pățimit
Bucurie-n cer și pe pământ
Tuturor ne-ai dăruit
Într-o zi a primăverii
Locul tainic și-al durerii

O, ce minune am văzut
C-acele clipe în veci n-am să le uit
Când lumina Tu ne-ai dăruit
Cu ochi-n lacrimi cu toții ne-am privit
Pe fața lor ca după ploaie
Lacrimile curg și-roaie

Și întreg pământul e cuprins
De lumina și Învierea lui Iisus
Că și soarele strălucitor
Ne-a dat un semn de după nor
Un curcubeu imens, multicolor
Ce se arată tuturor

Și dangătul de clopot singur a pornit
Atunci lumina sfântă a venit
O, ce bucurie mare
Ne-ai trimis la fiecare
Că-n viață nici un alt moment
N-ar fi fost mai concludent
Decât acela ce-am văzut
Acum și-aici l-am mărturisit
Și aceeași bucurie
Aș vrea mereu să fie
Pe fața lui, pe fața ta
Acum, acum și pururi

Și să aveți în inimile voastre
Imaginea trăirii noastre
Și n-am să uit cât viu voi fi
Cuvântul Lui, și El se va împlini.

PETRU IOSIF TOMA

Mângâie-mă Hristoase

Mângâie-mă Hristoase
Cu harul Tău ceresc
Tu știi cât Te iubesc
Puterile-mi sunt stoarse!

Cu gândurile lupt
Și zilnic mă frământ
Nu vreau să Te rănesc
Involuntar greșesc.

Mă lupt să fiu cuminte
Se dă război în minte
Patimile-ntărâtă
Vrăjmașul ce mă luptă.

Ajută-mă să scap
Prostiile din cap
Să fugă de la mine
Ajută-mă Stăpâne!

Imploru-Te lisuse
Puterile-s distruse
Voința este moartă
Și conștiința mă ceartă.

Să fiu ca înainte
Ajută-mă Părinte
Ridică-mă Stăpâne
Lucrează și cu mine!

Dă-mi timp de pocăință
Și-aleasă umilință
Dă-mi timp de îndreptare
Să nu mor în uitare!

Doamne Îți mulțumesc
Pentru că mereu m-ai ajutat
De necaz m-ai scăpat
Te-ador și Te iubesc.

Tu ești Adevărul, Calea și Viața
Nu mă lăsa nicicând
Că eu Te port în gând
Îmi ești totul, speranța.

Că Tu-mi cunoști durerea
Cu mila Ta mă ții
Cu harul Tău mă mângâi
Și îmi dai fericirea.

Să nu mă lași, nu mă uita
Sunt fiul Tău' nfiat prin har
lubește-mă puțin măcar
Să-Ți simt dragostea Ta.

Preot IOAN VASILE CHEREGI

Psalmodiere

lumea e altunde acum,
sau nici nu mai există,
s-o fi mistuit demult,
rug de taină noapte și zi...

negrăite suspine
ale Duhului, de neînlocuit
adieri, treceri, stranie revenire
a necunoașterii de sine...

din depărtare,
aceeași înfiorată cuprindere,
o realitate cât un munte de mare,
cu aripi înstelate...

se-apropie de mine
un gust de veșnicie,
îl voi păstra – cine știe,
poate mi-l vei cere...

IRINA LUMINIȚA NICULESCU

Sus pe muntele Tabor

Sus pe muntele Tabor
De-aș putea mereu să zbor
Fiind în mine-atâta dor
De-acel loc nemuritor

Unde aici pe munte sus
Schimbatu-sa la față El, Iisus
Vin creștinii, vin să vadă
Și cu toții să-nțeleagă
Tot ce n-au văzut vreodată

Și ucenicii Lui când au văzut
La pământ cu fața au și căzut
Speriați ei fiind îndată
Domnul le-a vorbit în șoaptă:
Nu vă temeți de nimic
Că Eu sunt cu voi un pic

Și pe când ei s-au deșteptat
El pe nor s-a ridicat
Și s-a dus acolo sus
Al nost Domn, al nost Iisus.

PETRU IOSIF TOMA

ACTUALITATEA BISERICESCĂ

Vizite pastorale și slujiri arhieresti. În duminica a IV-a după Rusalii – 6 iulie – Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a fost prezent în mijlocul credincioșilor din Dolaț, filie a parohiei Livezile, protopopiatul Deta. Cu acest prilej, ierarhul a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în

capela cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir”. La slujbă au participat credincioși din localitate, copii și tineri, care la momentul potrivit din Sfânta Liturghie s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului. În cuvântul de învățătură adresat celor prezenți, Preasfințitul Paisie Lugojanul a subliniat învățăturile din Evanghelia duminicală, în care este relatată vindecarea slugii sutașului. Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului, la finalul slujbei, toți credincioșii prezenți au primit din partea Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul cărți de rugăciune.

Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a slujit în Duminica a V-a după Rusalii – 13 iulie – a Sfinților Părinți de la Sinodul IV Ecumenic, în Parohia Lenauheim, Protopopiatul Sânnicolau Mare. Ierarhul a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi și de numeroși credincioși ai parohiei. Din soborul slujitorilor au făcut parte pr. Gheorghe Sutac, protopopul Sânnicolaului Mare și pr. Aurelian Ștefan Ciucur, parohul biseri-

cii din localitate. La finalul slujbei, Preasfinția Sa a transmis celor prezenți binecuvântarea și gândurile de bine ale Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului.

În Duminica a 7 – a după Rusalii – 27 iulie – Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a fost prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia Nițchidorf, Protopopiatul Lugoj. Cu acest prilej, ierarhul a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh”, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. La slujbă au

participat autorități locale, precum și un număr mare de credincioși din localitate. La momentul potrivit din Sfânta Liturghie, foarte mulți dintre aceștia s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos. În cuvântul de învățătură adresat celor prezenți, Preasfințitul Paisie a explicat Sfânta Evanghelie din duminica a 7-a după Rusalii, în care este relatată vindecarea a doi orbi și a unui mut din Capernaum. La finalul slujbei, Preasfințitul Paisie Lugojanul a transmis credincioșilor parohiei și pr. Laurian Popa, parohul bisericii, binecuvântarea și purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului. Răspunsurile liturgice au fost date de grupul coral „Theoforos” al Arhiepiscopiei Timișoarei, condus de diac. dr. Ion-Alexandru Ardereanu.

Hramuri mănăstirești. În fiecare an, la sărbătoarea Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul – 20 iulie – are loc hramul Mănăstirii Românești, când credincioși din satele învecinate mănăstirii, din parohiile de pe raza Protopopiatului Făget, precum și din întreg județul, trec pragul așezământului monahal pentru a înălța rugăciuni Bunului Dumnezeu și pentru a mulțumi Sfântului Proroc Ilie Tesviteanul pentru ajutorul și mijlocirea sa înaintea Mântuitorului Hristos. Slujbele religioase au început încă din ajunul sărbătorii, prin oficierea Vecerniei Mari cu Litie, iar în ziua praznicului, Sfânta Liturghie arhierescă a fost săvârșită de către Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, înconjurat de un sobor de slujitori de la mai multe parohii și mănăstiri

din eparhie. În cadrul slujbei, pr. Vasile Manzur de la Parohia Sintești, Protopopiatul Făget, a fost hirotesit iconom stavrofor, iar diaconul Emanuel Gafița a fost hironit preot pe seama Parohiei Mâtnicu Mic, Protopopi-

atul Făget. În finalul slujbei, Preasfinția Sa a transmis obștii monahale și credincioșilor prezenți binecuvântarea și dragostea părintească a Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului, apoi, alături de soborul slujitorilor, a oficiat o slujbă de pomenire pentru frații, monahii și ctitorii trecuți la Domnul, care se odihnesc în cimitirul mănăstirii. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de corul „Osana” al Ligii Tinerilor Creștini Ortodocși din Lugoj, condus de prof. Alina Bogoevici.

Și Mănăstirea Dobrești și-a sărbătorit Duminică 20 iulie unul dintre hramuri. Programul religios a debutat sâmbătă seara, prin slujirea Vecerniei Mari cu Litie, și a continuat în ziua praznicului cu Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, oficiată de către delegatul Centrului eparhial, pr. Cristian Constantin, consilier economic al Arhiepiscopiei Timișoarei, alături de un sobor de preoți și diaconi de la mai multe parohii și mănăstiri din eparhie, în frunte cu protos. Matei Buliga, starețul așezământului. La sărbătoare au luat parte și clerici din alte eparhii din țară, precum și numeroși credincioși din localitate și din parohiile învecinate. La finalul slujbei, a fost rostită o rugăciune de mulțumire cu prilejul aniversării zilei de naștere a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Răspunsurile liturgice au fost date de grupul coral „Theoforos” al Arhiepiscopiei Timișoarei, condus de diac. dr. Ion-Alexandru Ardereanu.

Examen de admitere. Miercuri, 23 iulie, la sediul Universității de Vest din Timișoara a avut loc susținerea examenului de admitere la ciclul de licență pentru anul universitar 2014-2015, la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie, Specializarea Teologie Pastorală. Examenul a constat în susținerea unui interviu duhovnicesc, menit să identifice aptitudinile vocaționale ale candidaților, și a unei probe scrise la disciplina Dogmatică Ortodoxă. Comisia de examinare a fost formată din cadre didactice de la Catedra de Teologie, condusă de pr. conf. univ. dr. Nicolae Morar. La prima sesiune de admitere s-au înscris

24 de candidați, urmând ca în luna septembrie să se desfășoare o nouă sesiune de admitere.

Examen de licență în Teologie. La Centrul eparhial din Timișoara au avut loc în ziua de 9 iulie, susținerea examenului de licență și depunerea jurământului de credință al studenților teologi care au urmat cursurile Facultății de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara, promoția 2010-2014.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului, evenimentul s-a desfășurat în sala de festivități a Centrului eparhial, în prezența comisiei de evaluare, formată din profesori de la Catedra de teologie ortodoxă, sub coordonarea pr. conf. dr. Nicolae Morar. Examenul s-a desfășurat în prezența Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și a fost susținut de către 44 de candidați.

În încheierea evenimentului, în biserica cu hramul „Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș” din incinta Centrului eparhial, a fost oficiată slujba de Te Deum, în semn de mulțumire adusă Bunului Dumnezeu pentru purtarea de grijă și binefacerile revărsate asupra tinerilor teologi și a profesorilor din cadrul Universității de Vest din Timișoara. După slujbă, toți absolvenții au depus jurământul de credință față de învățătura Bisericii Ortodoxe, făgăduind în fața lui Dumnezeu că o vor apăra și o vor propovădui toată viața lor, urmând porunca Mântuitorului Hristos.

Aniversarea Poliției Române. Joi, 24 iulie, s-au împlinit 150 de ani de existență a Poliției de Frontieră Române. Cu acest prilej, în orașul de pe Bega au avut loc mai multe manifestări organizate de reprezentanții Inspectoratului Teritorial al Poliției de Frontieră (ITPF) Timișoara, la care au participat delegații din partea Ungariei și Serbiei, reprezentanți ai autorităților publice locale și ai altor structuri ale Ministerului Afacerilor Interne, dar și numeroși timișoreni.

Programul a debutat cu întâmpinarea oaspeților pe platoul din fața Operei Române, în acordurile fanfarei Brigăzii 18 Infanterie „Banat” și cu intonarea imnului de stat. Au urmat alocuțiuni din partea oficialităților prezente și a reprezentanților ITPF Timișoara. Prezent la eveniment, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a transmis felicitările și binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului, cu ocazia împlinirii a 150 de ani de rodnică activitate desfășurată cu devotament și curaj de instituția Poliției de Frontieră.

Festival coral la Lugoj. În Duminica a 4-a după Rusalii – 6 iulie – la biserica „Învierea Domnului” din Lugoj s-a desfășurat cea de-a V-a ediție a Festivalului coral „Pe Tine Doamne, Te laudăm”. Evenimentul a întrunit formații și grupuri corale din Lugoj, Caransebeș, Buziaș, Glimboca, Satu Mare, Deva, Arad, precum și din diaspora, de la Gyula – Ungaria și Vârșeț – Serbia.

De 5 ani încoace, în prima duminică din luna iulie, biserica Parohiei „Învierea Domnului” din Lugoj este gazda unui festival ce aduce la un loc cele mai reprezentative formații și grupuri corale bisericești din întreg Banatul.

Inițiatorul evenimentului, pr. paroh Mihai Sidei, a vorbit în deschidere despre noutatea ediției din acest an. Juriul festivalului a fost format din preoți și profesori, specialiști în domeniu, de la mai multe instituții de cultură și învățământ din județele Timiș și Caraș-Severin. Din partea Arhiepiscopiei Timișoarei a fost prezent pr. Zaharia Pereș, consilier cultural la Centrul eparhial, care

a transmis aprecierea și gândurile de bine ale ierarhilor eparhiei noastre, Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului, și Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei.

Evenimentul a fost organizat de Asociația Culturală „Oppidus”, în colaborare cu biserica „Învierea Domnului și Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” și Primăria Lugoj.

Întrunirea pe țară a Oastei Domnului. Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului, Duminică 13 iulie, a avut loc la Timișoara întâl-

nirea anuală pe țară a membrilor Asociației „Oastea Domnului”. Evenimentul a reunit la Catedrala Mitropolitană sute de credincioși, frați ostași, veniți din cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Adunarea anuală pe țară a membrilor Asociației „Oastea Domnului” a debutat cu oficierea Sfintei Liturghii arhieresti de către Preasfințitul Macarie, Episcopul românilor ortodocși din Europa de Nord.

În continuarea programului, a avut loc deschiderea oficială a întrunirii naționale a Asociației „Oastea Domnului”. În cadrul acesteia, pr. Gheorghe Ițineanț, coordonatorul filialei din Timișoara, a adresat un cuvânt de bun-venit tuturor oaspeților din țară, transmitând totodată arhierasca binecuvântare a Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Nicolae al Banatului și purtarea de grijă a Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. Au urmat luări de cuvânt din partea reprezentanților asociației de la mai multe filiale din țară, precum Sibiu, Zalău, Suceava, Botoșani, Oradea, Craiova, Caransebeș, apoi au avut loc recitaluri de cântări și poezii specifice „Oastei Domnului”.

Nou număr al revistei mitropolitane. A apărut recent la Editura Partoș un nou număr al revistei mitropolitane *Altarul Banatului* (aprilie-iunie 2014). Revista cuprinde 160 de pagini și este coordonată de pr. dr. Adrian Carebia.

Rubrică alcătuită de
GEORGE GIURGIU și VALENTIN BIRĂU